

The background of the slide is white with several yellow hand-drawn 3D rectangular boxes scattered across it. Some boxes are solid yellow, while others have dashed lines to indicate depth.

FRA FATTIGDOM **TIL VÆKST**

ANALYSE AF DET INTERNATIONALE
UDVIKLINGSSAMARBEJDE I
FINANSLOVSFORSLAGET FOR 2026

HIGHLIGHTS

DENNE ANALYSE VISER BLANDT ANDET AT

Danmark – som et af de sidste donorlande – **holder fast i FN-målet om at give 0,7 pct.** af den danske bruttonationalindkomst i udviklingsbistand

De 0,7 pct. i stigende grad skal bruges i vækstlande og medvirke til at **mobilisere og accelerere økonomisk vækst** - og til at fremme danske virksomheders adgang til nye markeder

Danmark bekræfter sin fulde opbakning til det multilaterale samarbejde, til et **forstærket og reformeret FN** og til et mere markant EU

Danmark – trods Trump – fastholder sin udtalte **støtte til seksuel og reproduktiv** sundhed

Danmarks grønne bistand falder med mere end en halv milliard kr. fra 2025 til 2026, fordi målet på de seneste to finanslove om 35 pct. af udviklingsbistanden til **grønne indsatser er droppet** og afløst af et mål om 30 pct. til klimaindsatser

Fattigdom ikke længere skal spille **en afgørende rolle**, når Danmark vælger modtagerlande

Dansk bistand til **Asien de seneste år er faldet voldsomt**, og at faldet fortsætter i 2026

FORORD

FRA FATTIGDOM TIL VÆKST

Det danske udviklingssamarbejde har i det år, der er gået, siden udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen overtog ministeransvaret for udviklingssamarbejdet, sat en ny kurs. Det blev manifesteret i den udviklingspolitiske strategi, "Verden i Opbrud. Partnerskaber i Udvikling", i juni, og nu med finanslovsforslaget og Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter 2026, hvor det hedder:

"Danmark vil fortsætte sin markante støtte til verdens fattigste, men vi vil i højere grad også samarbejde med vækstlande og lande kendetegnet ved fremgang og stabilitet, hvor udviklingsmidlerne i højere grad kan medvirke til at mobilisere og accelerere økonomisk vækst."

Regeringen undlader ganske vist at tage skridtet fuldt ud: Fattigdom skal IKKE nedtones i formålsparagraffen i loven om internationalt udviklingssamarbejde fra 2013, som nu ændres for at nedlægge Udviklingspolitisk Råd.

Men tal og formuleringer sender et klart signal: Fattigdom er nævnt en enkelt gang i RUP26, vækst 13 og danske virksomheder syv gange (mod 0 i FFL25). Altruisme er, som Lars Løkke har udtrykt det, ikke nok til at bekæmpe de mange globale kriser. Vi skal have langt mere fokus på vækst, på ressourcer, potentialer og muligheder – ikke mindst for danske virksomheder – og på mobilisering af private investeringer.

Den Afrikastrategi, der satte et solidt præg på RUP25, er blot nævnt en enkelt gang i RUP26, der ganske vist fastslår, at tyngden i udviklingssamarbejde fortsat skal ligge i Afrika, men også – og tilsyneladende nu permanent – i Ukraine og EU's øvrige østlige naboabslande. Og at "vi ikke skal lukke øjnene for muligheder og udfordringer andre steder."

	FL2025	SVM FFL2026
Bilateral bistand	5.773,9	6.074,5
Bistand gennem danske civilsamfundsorganisationer	288,5	345,0
Naturressourcer, energi og klimaforandringer	1.557,8	1.643,1
Oplysning	88,3	88,3
Multilateral bistand gennem FN m.v.	2.239,6	2.213,5
Udviklingsbanker, -fonde og EU	1.602,6	1.702,3
Partnerskaber for bæredygtig vækst og grøn omstilling	2.187,9	2.229,5
Humanitær bistand og neksusindsatser	3.835,0	3.910,0
Reserver	-398,2	13,4
I alt §06.3,9	17.135,4¹	18.205,3²
Fællesskabsfinansieret EU-bistand	2.541,4	2.941,9
Udgifter til modtagelse af flygtninge i Danmark	1.306,0	639,5
Administration af udviklingsbistanden	1.238,2	1.264,2
I øvrigt under ulandsrammen	339,8	263,6
Total ulandsrammen 0,7% af BNI	21.898,0	23.103,1
Efterregulering	407,4 (2021) 255,5 (2023)	211,3 ²
Samlet bistandsbudget	22.560,9	23.314,4

¹ Inklusiv delvis efterregulering for 2021 og fuld efterregulering for 2023

² Inklusiv efterregulering for 2024

LOGBOG

2024

4. SEPTEMBER

Løkke besøger Egypten – nu også som udviklingsminister

Lars Løkke Rasmussens første udlandsrejse som både udenrigs- og udviklingsminister går til Egypten. Og som han bemærker inden afrejsen: "Det er ingen tilfældighed, at mit første besøg efter lanceringen af vores nye Afrikastrategi går til Egypten." Løkke mødes både med præsident Sisi og repræsentanter for danske virksomheder i Egypten og når også at indvie et nyt kulturhus, som skal styrke kultursamarbejdet mellem de to lande.

„VI HAR ALLEREDE SKUDT
ET BELØB I DEN FOND, SOM
DANMARK KAN VÆRE STOLT AF

LARS AAGAARD TIL ALTINGET 16. SEPTEMBER SOM SVAR PÅ DEN KRITIK DER LØD DA REGERINGEN I AUGUST PRÆSENTEREDE FFL25 UDEN DANSKE BIDRAG TIL DEN NYE, GLOBALE FOND FOR KLIMASKABTE TAB OG SKADER. OG TILFØJER, AT HAN VIL SE HANDLING, FØR HAN SKYDER FLERE PENGE I FONDEN

17. SEPTEMBER

Dan Jørgensen indstillet som ny EU-energi- og boligkommissær

Formanden for EU-Kommissionen, Ursula von der Leyen, er klar med fordelingen af posterne i den tiltrædende EU-kommission. Ikke overraskende indstilles Dan Jørgensen til at varetage energiområdet. Mere overraskende er det, at han får tilføjet boligområdet. Den partiløse tjekke Jozef Sikela indstilles som kommissær for internationale partnerskaber og får ansvaret for fattigdomsbekæmpelse og den mere traditionelle udviklingsbistand, som EU har et betydeligt budget for. Han skal også lede det videre arbejde med EU's omfattende udviklingsprogram Global Gateway. EU's kriseberedskab og humanitære indsatser skal Belgiens hidtidige udenrigsminister, Hadja Lahbib, tage sig af på en nydesignet kommissærpost. Kaja Kallas, liberal og fra Estland, indstilles som ledende næstformand og udenrigs- og sikkerhedspolitisk chef. Den konservative Wopke Hoekstra fra Holland bliver kommissær for klima og grøn vækst, mens østrigske Magnus Brunner (konservativ) skal tage sig af indre anliggender og migration.

18. SEPTEMBER

Sverige skærer yderligere tre milliarder af sin bistand

Da den borgerlige regering i Sverige kom til magten i 2022, beskar den udviklingsbistanden med 1,3 milliarder svenske kroner og annoncerede, at den droppede målet om, at svensk bistand skal udgøre 1,0 pct. af BNI. I stedet blev bistanden i 2023-25 frosset fast på de daværende 56 milliarder SEK. Nu annoncerer regeringen, at svensk bistand fra 2026 vil blive skåret til 53 milliarder SEK.

23. SEPTEMBER

Danmark annoncerer historisk stort beløb til Verdensbankens Udviklingsfond

Statsminister Mette Frederiksen bryder ifølge tidsskriftet Development Today alle uskrevne regler, da hun i sit indlæg ved FN's generalsekretærs "Fremtidens topmøde" på FN's Generalforsamling annoncerer et rekordhøjt dansk bidrag på 3,3 milliarder kr. til Den Internationale Udviklingssammenslutning (IDA), der er Verdensbankens facilitet for verdens fattigste lande. Det er 40 pct. højere end det hidtidige danske bidrag, og 'regelbruddet' består i, at sådanne bidrag normalt først annonceres ved de såkaldte genopfyldningskonferencer – i dette tilfælde – 5.-6. december. Det danske forhånds tilsagn vækker opsigt som et signal til andre donorer om at følge trop, og det hilses velkomment af Verdensbankens præsident, som beskriver det som et 'bold move'.

10. OKTOBER

Råd siger ja til gigantbevilling til IFU – med kritiske bemærkninger

Udviklingspolitisk Råd nikker ja til en årlig kapitalindsprøjtning til Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU) på 500 mio. kr. af den danske udviklingsbistand fra 2024 og frem til og med 2030. I alt 3,5 milliarder kr. Men det sker med krav om, at IFU og Udenrigsministeriet skal leve op til en række betingelser og med jævne mellemrum melde tilbage til rådet om, hvordan det går med at overholde dem, fremgår det af det officielle referat fra mødet.

10. OKTOBER

Endelig: Kritiseret binding af dansk bistand afskaffes

Det har i mange år været kontroversielt at binde udviklingsbistand til danske leverandører. Alligevel er bindingen fortsat for projekter, der finansieres af Danida Sustainable Infrastructure Finance (DSIF), og det blev endnu engang kritiseret i en evaluering i 2023. Nu afskaffes bindingen endeligt – også i DSIF. Det fremgår af en reform af DSIF, som Udviklingspolitisk Råd nu godkender.

LOGBOG 2024

31. OKTOBER

Længe ventet dansk bevilling til tab og skader er nu på vej

Udviklingspolitisk Råd siger ja til den bevilling på 175 mio. kr. til den nye fond for klimaskabte tab og skader, som Danmark annoncerede tilbage i 2023. Det sker med en bemærkning om, at det er relevant for Danmark at overveje yderligere bidrag til fonden.

2. NOVEMBER

Blå partier vil standse bevillingen til Mellemfolkeligt Samvirke

I et fælles katalog med ændringsforslag til finansloven for 2025 foreslår Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti, Konservative og Liberal Alliance, at den planlagte bevilling på 129 mio. kr. til Mellemfolkeligt Samvirke (MS) sløjfes og i stedet bruges til at finansiere hjælp til forfulgte, religiøse mindretal, særligt kristne. Begundelsen er, at et MS-bestyrelsesmedlem og et medlem af MS's frivillige råd har delt, hvad partierne kalder "stærkt antisemitisk materiale". De to kritiserede har siden trukket sig fra deres poster i MS. Forslaget skydes øjeblikkeligt ned af regeringspartierne.

13. NOVEMBER

Åbent brev om pres på puljer

Repræsentanter for ikke færre end 125 organisationer, der alle er medlemmer af Civilsamfund i Udvikling (CISU), er medunderskrivere på et åbent brev til udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen med en opfordring om at øge bevillingen til Civilsamfundspuljen, der oplever et større og større pres. Det medfører, at der kun er penge til omkring halvdelen af de ansøgninger, der bliver vurderet støtteværdige. Bevillingen har været på samme niveau i fem år, men i samme periode er antallet af ansøgninger fordoblet, så budskabet er klart: Der er brug for flere penge!

22. NOVEMBER

Finanslovsaftale uden ekstra penge til klima og udvikling

Regeringspartierne (S, V og M) lander en aftale om finansloven for 2025 med SF og Radikale. Selv om de to partier på forhånd havde annonceret en oprioritering af klimabistanden som betingelse for at gå med i en aftale, rummer aftalen kun ganske få og små indrømmelser på klima- og udviklingsområdet.

2. DECEMBER

Løkke besøger Egypten og annoncerer ekstra støtte til den palæstinensiske civilbefolkning

Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen er i Kairo for at deltage i en international ministerkonference om situationen i Gaza. Her annoncerer han, at regeringen har besluttet at øge den humanitære støtte til Gaza med 35 mio. kr.

4. DECEMBER

Færre flygtninge + økonomisk vækst = øget udviklingsbistand

Lavere udgifter til flygtningemodtagelse i Danmark i 2024 end skønnet og øget vækst i dansk økonomi fører til, at den danske udviklingsbistand i 2024-25 får tilført næsten en kvart milliard kr. ekstra, fremgår det af et svar fra Udenrigsministeriet til Globalnyt.

6. DECEMBER

150 mio. kr. til klima og migration

I en fælles pressemeddelelse – der i øvrigt kun kommer på engelsk – lancerer Den Internationale Organisation for Migration (IOM) og den danske regering et fælles 'klima- og migrationsprogram', der skal indsamle data om og sætte fokus på centrale migrationskorridorer og grænseoverskridende samarbejder i Nord, Øst- og Vestafrika. De 150 mio. kr. finansieres af den danske udviklingsbistand.

9. DECEMBER

Ambassade lukket i 2020 genåbner

I 2020 lukkede Danmark sin ambassade i Malaysia, men nu åbner den igen med officielt besøg af udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen, der bl.a. udtaler, at "åbningen ligger i naturlig forlængelse af regeringens ønske om at række mere ud til Det Globale Syd." Løkke lægger også vejen forbi Filippinerne, bl.a. for at undersøge mulighederne for at rekruttere arbejdskraft til Danmark.

12. DECEMBER

LA vil have bistanden ned på 0,49 pct. af BNI – med hovsa-besparelse

Den danske udviklingsbistand skal ned på EU-gennemsnittet, 0,49 pct. af BNI, foreslår Liberal Alliances udviklingsordfører Lars-Christian Brask i Altinget. Han har også forslag til, hvordan der skal spares. "Hvorfor er det eksempelvis, at Danmark hvert år sender tre milliarder kroner i udviklingsbistand til Kina?" spørger han. Det er der også andre, der gør. "Det rette beløb er 9,5 mio. kr. i 2024," som Altinget skriver efter at være blevet gjort opmærksom på fejlen

9. JANUAR

Dansk bistand i 2023 nedjusteret en smule

Danmark ydede i 2023 0,73 pct. af BNI i udviklingsbistand ifølgende de endelige opgørelser for 2023-bistanden fra OECD DAC. Det er en smule lavere end de 0,74 pct. i de foreløbige opgørelser for 2023-bistanden, som OECD DAC offentliggjorde i april 2024.

12. JANUAR

Danmark er nu i FN's sikkerhedsråd – og Løkke rejser til Mellemøsten

Danmark er fra starten af 2025 og frem til udgangen af 2026 medlem af FN's sikkerhedsråd. Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussens første udlandsrejse i medlemsperioden går til Mellemøsten med besøg i Israel, Palæstina, Libanon og Jordan.

20. JANUAR

Trump indsættes som præsident og skaber straks ravage

På sin første dag som præsident varsler Donald Trump en gennemgang af al amerikansk bistand og sætter alle udbetalinger til amerikanske samarbejdspartnere på pause i indtil 90 dage. "USA's bistand og bistandsbureaukrati er ikke på linje med amerikanske interesser, og står i mange tilfælde i modsætning til amerikanske værdier," lyder det bl.a. i dekretet. Trump trækker også USA ud af Paris-aftalen og af WHO og lukker USAID ned.

13. JANUAR

Ministersvar og afslag på visum underkendt

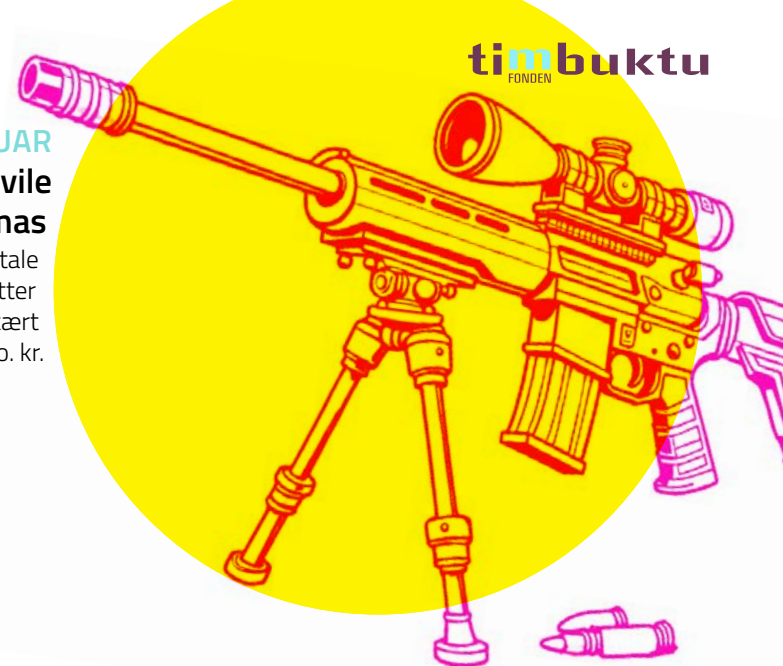
I 2024 skulle Spor Media have haft besøg i Danmark af syv kenyanere som led i et projekt støttet af GLOBUS, puljen for Globalt Engagement, Uddannelse og Udveksling. Men besøget blev ikke til noget.

Udlændingestyrelsen afviste nemlig at udstede visum, fordi gæsterne ikke havde nok penge på deres konti, ikke havde arbejdstilladelser, og fordi myndighederne anså kenyanerne for at "udgøre en trussel mod den offentlige orden eller indre sikkerhed". Men de begrundelser afviser Udlændingenævnet nu, og det – samt et positivt møde med myndighederne – får lederen af Spor Media til at tro på, at de udvekslingsbesøg, der har fundet sted i mere end 20 år, kan fortsætte.

15. JANUAR

Aftale om våbenhvile mellem Israel og Hamas

Israel og Hamas indgår langt om længe en aftale om våbenhvile, og den danske regering beslutter dagen efter at give et ekstraordinært humanitært bidrag til Palæstinakrisen på 75 mio. kr.

1. FEBRUAR

419 mio. kr. til glemte kriser

Regeringen annoncerer 419 mio. kr. i støtte til humanitære indsatser i langvarige og underfinansierede kriser verden over. Støtten går til Etiopien, Den Demokratiske Republik (DR) Congo, Somalia, Yemen, Afghanistan og Sahellandene: Burkina-Faso, Mali og Niger. Det sker med en bemærkning om, at "som medlem af FN's Sikkerhedsråd skal Danmark forholde sig til alle verdens konflikter."

7. FEBRUAR

Store NGO'er får deres kontrakter forlænget uden forhandling

Altinget kan fortælle, at Udenrigsministeriet i en uventet beslutning har forlænget de strategiske partnerskabsaftaler med 18 af de store danske civilsamfundsorganisationer frem til og med 2026. De såkaldte SPA'er er treårige og stod til at udløbe i 2025, men forlænges nu med et år. Det sker for at kunne tilpasse dem til den udviklingspolitiske strategi, der forventes vedtaget inden sommeren 2025, og for at "komme ekstraordinær travlhed i møde". De forlængede SPA'er sikrer de 18 organisationer 1,3 mia. kr. af den danske udviklingsbistand om året, og altså også i 2026.

11. FEBRUAR

Danmark topper indeks for syvende år i træk

For syvende år i træk topper Danmark Transparency Internationals indeks over, hvor frie for korruption lande opfattes. En score på 100 indikerer, at landet opfattes som helt 'rent', og Danmarks score er 90. Skarpt forfulgt af Finland med en score på 88 og Singapore (84). Lavest ligger Sydsudan med en score på sølle 8, Somalia (9), Venezuela (10), Syrien (12) samt Libyen, Eritrea, Yemen og Ækvatorialguinea, der alle scorer 13.

13. FEBRUAR

Danmark skruer op for støtten til UNRWA

Regeringen fremrykker det danske 2025-bidrag til FN's agentur for Palæstinaflygtninge, UNRWA, og den palæstinensiske civilbefolkning, så hele det årlige, danske bidrag på 105 mio. kr. udbetales allerede nu frem for senere på året, som det ellers var planlagt. Oven i det giver Danmark et nyt bidrag på 10,2 mio. kr. til at styrke UNRWA's neutralitet og interne reformproces.

15. FEBRUAR

OpEn-puljen oplever stadig stor søgning

Ved ansøgningsfristen til såkaldte formidlingslegater under OpEn, Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje, kommer der 51 ansøgninger for et samlet beløb på 5.478.472 mio. kr. 31 af ansøgningerne vurderes støtteværdige, og de får alle tilsagn for i alt 3,3 mio. kr.

18. FEBRUAR

Høring om strategi officielt sat i gang

I en kortfattet pressemeddelelse sætter Udenrigsministeriet officielt høringen om den nye udviklingspolitiske strategi i gang. Et udspil har været ventet længe, for den nuværende strategi, "Fælles om Verden", udløber med udgangen af juni 2025. Meldingen indeholder ikke noget udkast, som interessenter kan kommentere, og heller ikke nogen køreplan for strategiarbejdet. Fristen for bidrag er 15. marts.

23. FEBRUAR

405 mio. kr. ekstra til Ukraine

I forbindelse med treårsdagen for Ruslands fuldskalainvasion af Ukraine annoncerer regeringen yderligere 405 mio. kr. i støtte til humanitære indsatser og genopbygning i Ukraine.

27. FEBRUAR

Fire år mere til OpEn og GLOBUS

Temmeligt uventet – og i usædvanligt god tid – har Udenrigsministeriet meddelt, at aftalen med CISU og Roskilde Festival om at forvalte OpEn, Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje, er blevet forlænget med endnu en fireårig periode, så den løber helt frem til og med 2029.

Også aftalen med Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) og Ulandssekretariatet om forvaltningen af GLOBUS, Puljen for Globalt Engagement, Uddannelse og Samarbejde, er forlænget til og med 2029.

4. MARTS

30 mio. kr. ekstra til civilsamfundsorganisationer

Civilsamfund i Udvikling (CISU) kan i sit nyhedsbrev fortælle, at Udenrigsministeriet helt ekstraordinært har bevilget 30 mio. kr. ekstra til Civilsamfundspuljen, der støtter de mere end 300 CISU-medlemsorganisationers udviklingsarbejde. Bevillingen kommer oven i de 'faste', årlige 167,5 mio. kr., som de seneste år slet ikke har rakt til at dække behovet.

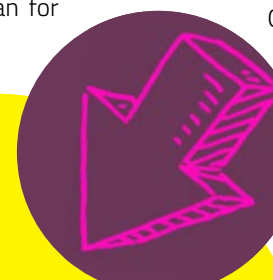
21. FEBRUAR

Udviklingsbistand til flygtningemodtagelse fordobles

Finansministeriet offentliggør den endelige finanslov for 2025. Her fremgår det, at skønnet for de udgifter til at modtage flygtninge i Danmark, der finansieres af udviklingsbistanden i 2025, er næsten fordoblet:

Fra 711,4 mio. kr. i FFL25 fra august 2024 til 1.306 mio. kr. i den endelige FL25.

Det sker "bl.a. som følge af regeringens ønske om at forlænge opholdsgrundlaget for fordrevne fra Ukraine til marts 2026."

5. MARTS

Ni støtteværdige ansøgninger får CISU-afslag

Ved ansøgningsfristen til såkaldte "små programmer" (op til 4 mio. kr.) til Civilsamfunds-puljen, som forvaltes af Civilsamfund i Udvikling (CISU), kommer så mange ansøgninger, at ni får afslag, selv om de vurderes støtteværdige. Ti ansøgninger til et samlet beløb på næsten 34 mio. kr. får tilsagn.

6. MARTS

Lars Løkke: Ny strategi skal fastholde de 0,7 pct.

Nogle dage efter, at den britiske regering annoncerede en besparelse fra 0,5 til 0,3 pct. af BNI i sin udviklingsbistand, fastslår udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen i et interview med Politiken, at adgangsbilletten for de partier, der vil være med i forhandlingerne om den kommende udviklingspolitiske strategi, bliver, at de er med på, at Danmark skal fastholde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Samtidig varsler Løkke, at fattigdomsorienteringen, der i 60 år har stået centralt i det danske udviklingssamarbejde, skal fylde mindre.

26. MARTS

CISU må igen sige nej til støtteværdige ansøgninger

Der er ansøgningsfrist til Civilsamfunds-puljen for mellemstore programmer (op til 15 mio. kr. over fire år). CISU modtager ti ansøgninger og vurderer, at de otte er støtteværdige, men der er kun penge i puljen til fem.

9. APRIL

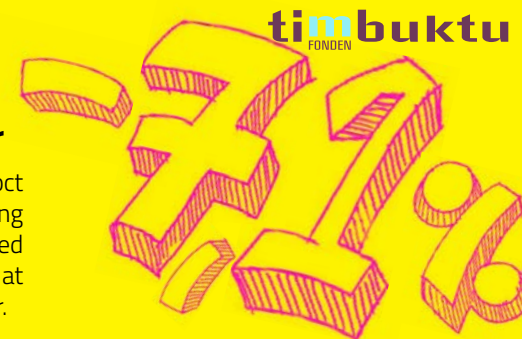
87 ansøgninger til OpEn-puljen i april

På grund af det enorme pres har OpEn, Udenrigsministeriets Oplysnings- og Engagementspulje, fra i år skåret antallet af ansøgningsrunder til projekter ned fra to til én. Ved årets enlige ansøgningsrunde er der 87 ansøgninger for i alt 60.698.116 kr., men kun ca. 17,5 mio. kr. til fordeling. Det betyder, at 28 får en bevilling, mens der må gives afslag til 26 ansøgninger, der blev vurderet støtteværdige.

16. APRIL

Den globale udviklingsbistand på dramatisk nedtur

Efter fem år i træk med stigninger faldt den globale udviklingsbistand i 2024 med 7,1 pct siden 2023, viser foreløbige tal fra OECD's Udviklingskomité (DAC). Donald Trumps lukning af USAID og flere europæiske landes besparelser på udviklingsbistanden, kombineret med de mange globale kriser, der fortsat lurer, får DAC's danske formand, Carsten Staur, til at fastslå, at udviklingsbistanden befinder sig i sin vel nok mest dramatiske periode i årtier.

“VI KAN IKKE LÆNGERE TILLADE OS DEN LUKSUS AT HAVE EN UDVIKLINGSPOLITISK STRATEGI, DER LIGGER I SIT EGET RUM OG ER FATTIGDOMSBEKÆMPELSE OG SÅDAN NOGET

LARS LØKKE RASMUSSEN I POLITIKEN 6. MARTS

16. APRIL

Men Danmark hænger på i 0,7 procentklubben

Af DAC-statistikken for 2024-bistanden fremgår det også, at Danmark stadig er med i den mere og mere eksklusive klub af lande, der lever op til FN-målet om mindst at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. 0,71 pct. landede Danmark på i 2024 – mod 0,73 året før. Kun tre andre lande er med i klubben: Norge (1,02 pct.), Luxembourg (1,0), og Sverige (0,79). Siden 2023 er Tyskland (0,67) røget ud af klubben, og Sverige kan med de besparelser, der allerede er vedtaget, også være på vej ud.

21. APRIL

Udviklingsbistand skal åbne døre for Danmark i det sydøstlige Asien

Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen rejser til Indonesien for at styrke det danske samarbejde med Indonesien og andre lande i Sydøstasien, bl.a. ved hjælp af udviklingsbistand. "(Vi skal) Have mod til at tænke udviklingspolitik ind i vores engagement med lande som Indonesien, som ikke hører til blandt verdens fattigste, men hvor der er store økonomiske og udenrigspolitiske gevinster at hente," skriver udenrigsministeren nogle dage senere i en kronik i Jyllands-Posten.

LOGBOG 2025

”DET ER JO IKKE SÅDAN, AT VORES UDVIKLINGSBISTAND INDTIL NU ALENE HAR VÆRET ALTRUISTISK. MEN DEN HAR VÆRET MEGET FATTIGDOMSORIENTERET OG DREJET SIG OM AT HJÆLPE FOLK I NØD, OG DET HAR DANMARK IKKE RÅD TIL LÆNGERE

LARS LØKKE RASMUSSEN I WEEKENDAVISEN 25. APRIL

25. APRIL

Løkke varsler nok engang et opgør med det hidtidige fundament for udviklingsbistanden

Mens offentligheden holdes i total uvished om planerne for regeringens kommende udviklingspolitiske strategi, fortsætter Lars Løkke Rasmussen med at sende signaler om, at det skal være slut med fattigdomsorienteringen. Hans kronik i Jyllands-Posten bringer for en gangs skyld udviklingsbistanden på avisens forside under overskriften: ”Bistandskroner skal bruges på at pleje danske interesser i benhårdt internationalt spil om venner og magt.”

26. APRIL

Stort fald i dansk bistand til mindst udviklede lande

Danmarks bistand til de mindst udviklede stater (LDC'er) er gået fra at udgøre 28 pct. af Danmarks samlede udviklingsbistand i 2010 til 16 pct. i 2023. Det fremgår af et svar fra udenrigsministeren på et spørgsmål fra Alternativets Sascha Faxe. I absolutte tal er bistanden faldet fra næsten 4,6 milliarder kr. i 2010 til knapt 3,2 i 2023.

30. APRIL

Ny dansk handlingsplan for kvinder og piger i konflikt

Regeringen lancerer en ny dansk handlingsplan om kvinder, fred og sikkerhed. Det er den femte af slagsen, for Danmark var i 2005 det første land i verden til at udarbejde en national handlingsplan på området. En evaluering i 2019 rejste imidlertid kraftig kritik af Danmarks faktiske indsats. Det førte til stramninger i den følgende handlingsplan, og nu varsler regeringen en styrkelse af indsatsen.

13. MAJ

Redegørelse for dansk 2024-udviklings-samarbejde sender signaler om fremtiden

En redegørelse for udviklingssamarbejdet i det forgange år fra den ansvarlige minister lander for tredje gang på folketingspolitikernes bord. Men det er ikke beretninger fra 2024, der vækker mest opsigt. Det er mere de signaler for fremtiden, redegørelsen sender. Lars Løkke Rasmussen skriver i sit forord: ”Vi skal bruge vores penge klogt. Og dét gør vi med udviklingsbistanden.” Men redegørelsen varsler endnu engang en ny retning for udviklingsbistanden. Og fremhæver Ukraine, myndighedssamarbejde og Industrialiseringsfonden for Udviklingslande (IFU). Fattigdom nævnes kun to gange på de 28 sider.

22. MAJ

Folketinget taler om udviklings-samarbejde i mere end to timer

Udenrigsministerens redegørelse for udviklingssamarbejdet i 2024 er til debat i Folketinget. Debatten er fredelig, uden de store overraskelser og kommer vidt omkring: Fattigdomsorientering, danske interesser, civilsamfund, Ukraine og blandet finansiering – blandt meget andet.

23. MAJ

Endelig: Første møde i Udenrigsudvalget om ny udviklingspolitisk strategi

I næsten fire år har det været kendt, at Folketinget skal vedtage en ny udviklingspolitisk strategi, inden den gældende udløber i sommeren 2025. Men først nu holdes det første møde i Udenrigsudvalget om strategien.

●● FATTIGDOMSBEKÆMPELSEN ER IKKE PÅ VEJ UD

23. MAJ

Danmarks nye direktør for udviklingspolitik holder fast i fattigdomsbekæmpelse

Elsebeth Søndergaard Krone, Danmarks hidtidige ambassadør i Sydafrika, er tiltrådt som ny udviklingspolitisk direktør i Udenrigsministeriet og fastslår i et interview med Globalnyt: "Fattigdomsbekæmpelsen er ikke på vej ud".

3. JUNI

IFU skifter navn til IFD

I 1967 oprettede Danmark Industrialiseringsfonden for Udviklingslande (IFU) for at sætte skub i store investeringer i udviklingslande. Fonden blev de første år kendt som "Kaffefonden", fordi den frem til 1973 blev finansieret af toldindtægter på import af kaffe. I 2013 skiftede den navn til Investeringsfonden for Udviklingslande, fordi investeringerne gik til meget andet end industri. I 2022 besluttede regeringen en dramatisk stigning i bevillingerne til IFU og en gennemgribende reform. Og nu fører reformen til, at IFU skifter navn til Impact Fund Denmark. "Når vi rejser rundt i det globale syd, så skal man vide, at vi investerer i impact og kommer fra Danmark," lyder begrundelsen for navneskiftet fra IFD's administrerende direktør, Lars Bo Bertram, over for Altinget.

11. JUNI

Pres på Civilsamfundspulje får CISU til at stramme op

Ved den aktuelle ansøgningsfrist til Civilsamfundspuljen modtager CISU i alt 93 projektsøgninger for i alt næsten 36 mio. kr., og det er langt flere, end der er penge afsat til i runden. Det fortsat store pres på puljen gør, at CISU først kan give ansøgerne svar i løbet af efteråret og må aflyse den ansøgningsrunde, der var planlagt i december.

20. JUNI

Ny udviklingspolitisk strategi på plads med bredt flertal

Otte af Folketingets politiske partier står bag den nye udviklingspolitiske strategi, udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen fremlægger efter et kort forhandlingsforløb. De otte partier – S, V, M, SF, K, EL, R og Alt – er enige om, at Danmark skal stå fast på at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Det er i høj grad dét punkt, der får de øvrige partier – LA, DD og DF – til at stå udenfor. Den nye strategi får navnet, "Verden i opbrud. Partnerskaber i udvikling". Modsat den tidligere strategi, "Fælles om verden", får den nye strategi ikke en udløbsdato. Strategien bliver overvejende positivt modtaget, ikke mindst pga. 0,7 pct.-målsætningen. Flere er dog betænkelige ved, at fattigdomsorienteringen svækkes, og at bstanden i højere grad skal bruges til at fremme danske interesser. Mere dansk bistand synes på vej til mellemindkomstlande på bekostning af de fattigste lande og Afrika.

●● MEN DET SKAL IKKE VÆRE EN DISKUSSIONSKLUB

20. JUNI

Udviklingspolitisk Råd nedlægges

Som en del af aftalen om den nye strategi nedlægges Udviklingspolitisk Råd (UPR). Rådet har siden 2013 haft til opgave at rådgive ministeren. Rådet har holdt otte årlige møder og drøftet nye programmer og større initiativer – ofte ganske kritisk. Nu skal rådet erstattes af et nyt organ: "et Partnerskab for Global Udvikling. Et samlingspunkt, hvor erhvervsliv, civilsamfund, fonde og vidensinstitutioner sidder med ved bordet i et samarbejde om udviklingssamarbejdet, og hvor repræsentanter for partnerlande inddrages." Det "skal mødes på højeste niveau én gang om året og være med til at give input og retning til implementering af strategiens målsætninger." Og så tilføjes det: "Men det skal ikke være en diskussionsklub." Nedlæggelsen af UPR kræver en ændring af loven om udviklingssamarbejde, og den ændring vil IKKE blive brugt til – som det har været fremme på rygtebørsen – at nedtone fattigdomsorienteringen i lovens formålsparagraf. Af aftaleteksten fremgår det i øvrigt, at den årlige udviklingspolitiske redegørelse, som blev indført med "Fælles om Verden" i 2021, fastholdes.

LOGBOG 2025

30. JUNI-3. JULI

Global konference om udviklingsfinansiering – uden danske politikere

Sevilla i Spanien er hjemsted for den fjerde Internationale Konference om Udviklingsfinansiering. Den seneste fandt sted helt tilbage i 2015, og det vækker kritik, at ingen danske ministre eller politikere deltager, selv om konferencen f.eks. er et oplagt sted at slå på tromme for, at flere lande skal leve op til FN-målet om at give 0,7 pct. af BNI i bistand. Og selv om Danmark 1. juli overtager EU-formandskabet.

1. JULI

Danmark overtager EU-formandskab

Aarhus er på den anden ende med besøg af kongeparret, præsident Zelenskyj, hele EU- og regeringstoppen med mange flere i anledning af, at Danmark det næste halve år overtager EU-formandskabet, hvor Danmark prioriterer en styrkelse af EU's forsvar og sikkerhed, støtte til Ukraine, bekæmpelse af irregulær migration, bedre vilkår og færre regler og byrder for europæiske virksomheder og den grønne omstilling. Udviklingssamarbejde er ikke blandt topprioriteterne.

10. JULI

Ny dansk ambassade i og mere bistand til Bosnien-Hercegovina

Udenrigsministeren rejser til Bosnien-Hercegovina for at markere genåbningen af Danmarks ambassade. Han lancerer også en ny, bilateral støttepakke på 50 mio. kr. til bl.a. ligestilling, uafhængige medier og demokratisk inklusion.

16. JULI

Regeringen opdaterer handlingsplan for at nå FN's Verdensmål

Ti år efter, at verdenssamfundet blev enige om en fælles ambition for klodens udvikling frem mod 2030 med FN's 17 Verdensmål, offentliggør regeringen en opdateret handlingsplan, hvor "regeringen genbekræfter rammerne for Verdensmålene i Danmark". Danmark er nummer tre med 85,3 procents opfyldelse, kun overgået af Sverige og Finland. På globalt plan er 35 pct. af målene indfriet eller på vej til at blive det.

25. AUGUST

130 mio. kr. til klimatilpasning i Somalia

I samarbejde med de danske NGO'er, CARE og Red Barnet, investerer Danmark 130 mio. kr. i to store klimatilpasningsprojekter, der skal styrke modstandsdygtigheden i somaliske landdistrikter og i de hurtigt voksende byområder. De to projekter er en del af Danmarks bredere indsats for at støtte Somalias overgang fra nødhjælp til bæredygtig udvikling

FINANSLOVSFORSLAG

2026

Dansk udviklingssamarbejde i en verden i opbrud

Det er et noget dystert verdensbillede, Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter 2026, ridser op i sin indledning: "Verden er i opbrud med store geopolitiske forskydninger. Stærke kræfter undergraver årtiers arbejde for stabilt multilateralt samarbejde, demokrati og den internationale retsorden. Samtidig er der flere kriser end nogensinde, behovene er stigende, og den officielle globale udviklingsbistand er faldende." I den situation er der "behov for et solidt dansk udviklingssamarbejde, der skaber strategiske alliancer og giver positive resultater i vores partnerlande."

Det var samme verdensbillede, der var udgangspunktet for den nye udviklingspolitiske strategi, som regeringen sammen med fem andre af Folketingets partier vedtog i juni 2025, og som netop fik titlen "Verden i Opbrud Partnerskaber i Udvikling". Med Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter 2026 (RUP26) og Finanslovsforslaget for 2026 (FFL26) har vi nu regeringens konkrete bud på, hvordan Danmark skal håndtere en verden i opbrud i sit udviklingssamarbejde.

”UDMØNTNINGEN AF DEN NYE UDVIKLINGSPOLITISKE STRATEGI KAN ENDE SOM EN KRISEBEREDSKABSKASSE, DER LØBENDE ANVENDES TIL AT FINANSIERE POLITISK PRIORITEREDE KRISER MED MIDLER FRA DE 0,7 PROCENT AF VORES BNI, SOM ER AFSAT TIL UDVIKLINGSSAMARBEJDE

JEFF BECH, SEKRETARIATSLIDER, CIVILSAMFUND I UDVIKLING (CISU), ALTINGET 1. SEPT. 2025

De 0,7 pct. slået fast med syvtommersøm

At ”den officielle globale udviklingsbistand er faldende”, er mildt sagt: I USA, verdens suverænt største donor, har Trump nedlagt USAID og skåret bistandsbudgetterne dramatisk.

I Storbritannien, der for få år siden levede op til FN-målet om at give mindst 0,7 pct. af landets bruttonationalindkomst (BNI) i bistand, er det besluttet at sætte bistanden ned til blot 0,3 pct. Også Tyskland og Holland har forladt den såkaldte 0,7 pct.-klub, hvor der kun er fire lande tilbage, og hvor selv Sverige kan være på vej ud.

De øvrige lande i klubben, Norge, Luxemburg og Danmark, holder fast, og den nye udviklingsstrategi cementerer 0,7 pct.-målet. Ja, det blev ligefrem gjort til et krav for de partier, der ville deltage i forhandlingerne om strategien, at de tilsluttede sig 0,7 pct.-målet.

Derfor kan det ikke overraske, at den danske bistand også i FFL26 bliver på, hvad der svarer til 0,7 pct. af det BNI, Danmark forventes at lande på i 2026. Det svarer til 23.103 millioner kr. Oven i det lægges en efterregulering for 2024 på 211 mio., så den danske bistand i 2026 bliver på 23.314 mio. kr.

Fuldtønt støtte til det multilaterale samarbejde

FFL26 rummer også adskillige eksempler på, at Danmark ønsker at reagere på, at ”stærke kræfter undergraver årtiers arbejde for stabilt multilateralt samarbejde, demokrati og den internationale retsorden”.

RUP26 fastslår kort og godt, at ”det er i vores klare interesse at engagere os i verden og styrke EU’s globale indflydelse.” Danmark melder også ud om aktiv støtte til et styrket og reformeret FN. Og bøjer heller ikke af over for den amerikanske præsidents udfald mod seksuel og reproduktiv sundhed: ”Danmark vil fortsat være en af bannerførerne i kampen for kvinder og pigers ret til at bestemme over egen krop.”

Både Ukraine, Afrika og klima er overhalet

Men det allermest bemærkelsesværdige ved RUP26 og FFL26 er, at tidligere års topprioriteter, Ukraine, klima og Afrika, er overhalet af en ny under den mundrette overskrift: ”Jobskabelse, økonomisk vækst, handel og investeringer”, der ligger i logisk forlængelse af den nye udviklingspolitiske strategi og af den linje, Lars Løkke Rasmussen har lagt, siden han overtog ministeransvaret for udviklingssamarbejdet i august 2024. Udviklingssamarbejdet lever ikke (længere) sit eget liv. Danske udenrigs-, sikkerheds- og handelsinteresser skal integreres i de udviklingspolitiske. Hverken Ukraine og Afrika nævnes i overskrifterne på 2026-prioriteterne, der alle er tematiske og ikke har geografisk fokus. Men det står klart, at Ukraine i 2026 bliver langt det største modtagerland af dansk bistand, hvis tyngde fremover fortsat vil ligge i Afrika og i Ukraine sammen med EU’s øvrige østlige nabolande. Og så slår RUP26 med en pragmatisk helgardering i øvrigt fast, at ”vi ikke skal lukke øjnene for muligheder og udfordringer andre steder.”

Vækst

Jobs, vækst, handel og investeringer

”Vi ved, at økonomisk vækst løfter lande og befolkninger ud af fattigdom, og med et styrket samspil kan vi både levere resultater, der skaber udvikling i vores partnerlande, samt åbne nye markeder og investeringsmuligheder for danske virksomheder.” Sådan lyder det klart og tydeligt i Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter for 2026 (RUP26) som en af mange begrundelser for, at den første af de i alt fire prioriteter i år har overskriften, ”Jobskabelse, økonomisk vækst, handel og investeringer”.

Den nye førsteprioritet gennemsyrrer hele FFL26: I landevalget, i valg af indsatsområder og metoder. Men den kommer også til udtryk ved konkrete tiltag, der er direkte møntet på at støtte private initiativer.

Regeringen afsætter ca. 1 milliard kr. i perioden 2026–2029 til nye indsatser på området, for – som det hedder: ”Ved at bidrage til at skabe stabile samfund med bæredygtig vækst og erhvervsvenlige rammevilkår, retsstatsprincipper og bekæmpelse af korruption, banes vejen samtidig for øget handel og investeringer.” Og alt sammen skal ske med et særligt blik for ”fortsat at udbrede og eksportere gode danske løsninger.”

Regeringen afsætter f.eks. 200 mio. kr. i 2026 til nye erhvervsinstrumenter, der skal fremme bæredygtig vækst og grøn omstilling og mobilisere private investeringer. Der er også 100 nye mio. kr. til unge og jobskabelse, hvor ”muligheden for et evt. samarbejde med danske virksomheder om faglærte uddannelser og jobs vil blive afsøgt.”

Flere muskler til IFD

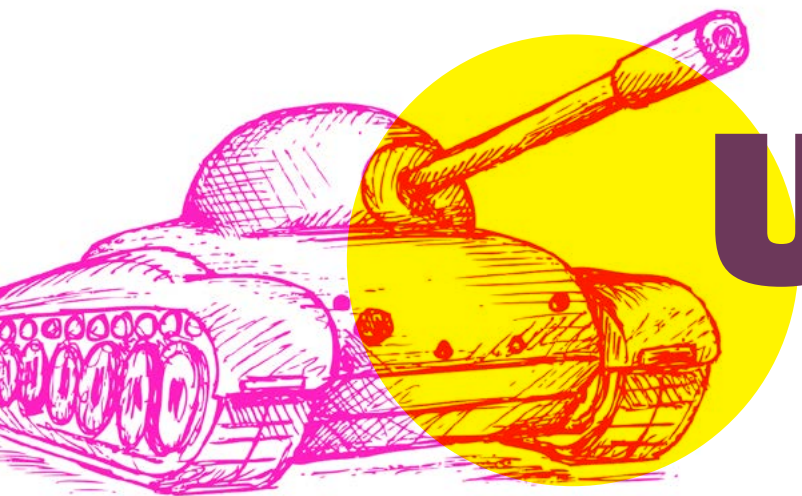
Impact Fund Denmark (IFD), der indtil foråret var kendt som Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), befæster sin nye og mere centrale rolle i det danske udviklingssamarbejde – helt i tråd med den øgede satsning på den private sektor. IFD får i 2026 tilført 700 mio. kr., hvoraf de 150 mio. øremærkes investeringer i Ukraine, 100 mio. investeringer i Afrika. De 700 mio. kr. er et led i den omfattende reform af og kapitaltilførsel til IFD, regeringen satte i gang i 2022. De 700 mio. kr. er i øvrigt 50 mio. lavere end i 2025, hvor bidraget til IFD med 750 mio. kr. satte rekord.

Samtidig vil regeringen seksdoble IFD’s ramme for at udstede udviklingsgarantier fra 2 til 12 milliarder kr. frem mod 2030 og gøre garantiordningen permanent. Det forventes at mobilisere mere end 27 milliarder kr. fra private investorer til grønne og bæredygtige indsatser.

Også myndighedssamarbejdet står centralt

Det er godt ti år siden, at myndighedssamarbejde blev introduceret som et helt nyt værktøj i den danske udviklingsbistand. Blandt de centrale formål er at støtte udviklingslandenes grønne omstilling ved at støtte samarbejdet mellem myndigheder i Danmark og i udviklingslandene – typisk de lidt bedre stillede – og ved at udsende danske rådgivere. Der er især fokus på energi, vand, miljø, sundhed og fødevarer. Et underordnet sigte med programmet er at ”bane vejen for dansk teknologi og viden på kommerciel basis på længere sigt”. Uændrede 323 mio. kr. er der afsat på kontoen for myndighedssamarbejde i 2026. Men herudover varsler FFL26 et nyt program, Danish Energy Partnership Programme (DEPP) i Indonesien, Sydafrika, Mexico, Kina og Vietnam, der også præsenteres som et myndighedssamarbejde med en 2026-bevilling på 159 mio. kr.

Ukraine

Ukraine tager endnu et hop

”Det er fortsat en prioritet for regeringen at fastholde Danmark som en af de mest markante bidragsydere til Ukraine,” hedder det i Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter, selv om Ukraine og nabolandslande ikke i år er den første blandt de fire prioriteter, som det var i RUP25. I RUP26 er Ukraine slet ikke nævnt i overskrifterne, men er en del af den meget brede overskrift på andenprioriteten: ”Respons på konflikter, tvungen fordrivelse og irregulær migration”.

Men tallene taler deres tydelige sprog: Den danske bistand til Ukraine får endnu et nøk opad, og landet bliver i 2026 – for femte år i træk – det suverænt største modtagerland af dansk udviklingsbistand. Ukrainefonden, der blev etableret i 2023 for at støtte Ukraine og nabolande, får tilsagn på 1,8 milliarder kr. – 100 mio. kr. mere end i 2025. Og hele stigningen går til Ukraine, der i 2026 tegner sig for 1.485 mio. kr. mod 1.385 i 2025. Langt de fleste – 885 mio. kr. – går til genopbygning. Herudover er der bl.a. 190 mio. kr. til humanitære indsatser, 150 mio. kr. til den særlige Ukraine-facilitet i Impact Fund Denmark (IFD) og 100 mio. kr. til forskellige reformindsatser. Det er i øvrigt værd at bemærke, at de høje ambitioner for bistanden til Ukraine fortsætter i budgetoverslagsårene 2027-2029.

De resterende 315 mio. kr. i Ukrainefonden går til regionale indsatser, der både dækker Ukraine, men også nabolandene Georgien, Moldova, Belarus, Armenien og Aserbajdsjan.

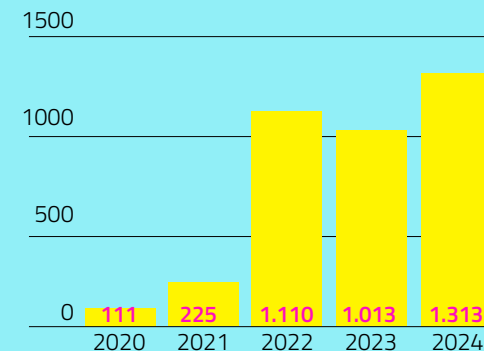
Respons på konflikter

Antallet af konflikter er øget markant de seneste år, hedder det i RUP26, der ikke kun nævner Ukraine, men også specifikt Gaza, Sudan og Syrien. Og i lyset af den skærpede udenrigspolitiske situation styrkes Freds- og Stabiliseringsfonden med 75 mio. kr. til i alt 525 mio. årligt i 2026 til og med 2029. Reelt er stigningen dog kun på 28 mio. kr., fordi de resterende 47 mio. kr. skyldes formål, der flyttes fra andre poster på finansloven: Udsendesfaciliteten for Fred og Demokrati (UFD) og Puljen til fredsopbygning og konfliktforebyggelse.

Pengene i fonden øremærkes på FFL26 bl.a. til:

- **Mellemøsten** 120 mio. kr.
- **FN's Fredopbygningsfond** 85 mio. kr.
- **Strategisk respons** 75 mio. kr.
- **Afrikas Horn** 57 mio. kr.
- **Vestafrika** 54 mio. kr.
- **De østlige nabolandslande** 50 mio. kr.

Udover Udenrigsministeriet bidrager også Forsvars- og Justitsministeriet til fonden med midler, der ikke tæller med som udviklingsbistand.

UDBETALT DANSK STØTTE TIL UKRAINE I MIO. KR.
KILDE OPEN AID SEPTEMBER 2025

Afrika

Målsætning for samlet bistand til Afrika er væk

Mindst 50 pct. af den danske bistand til udviklingslandene skal gå til Afrika. Dét mål lancerede SVM-regeringen for to år siden i forbindelse med finanslovsforslaget for 2024. Andelen beregnes ganske vist – som klima- og miljøbistanden – kun af den del af udviklingsbistanden, der optræder på finanslovens §6.3. Men i 2024 ville det – ifølge regeringens opgørelse – immervæk i alt blive til ca. 9 milliarder i udviklingsbistand til Afrika.

Og i 2024 skruede regeringen yderligere op: I dagene op til, at finanslovsforslaget for 2025 blev fremlagt, annoncerede regeringen sin nye Afrikastrategi, "Afrikas århundrede", den første samlede danske strategi for samarbejdet med Afrika. Og Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter for 2025 bebudede, at 55 pct. af den danske bistand i 2025 ville havne i Afrika. I kolde kontanter i alt 9,7 milliarder kr. Altså fem procentpoint og 700 millioner kr. ekstra i forhold til året før.

Og hvordan ser det så ud i år? Det er svært at gennemskue. For Afrika er gledet helt ud af overskrifterne på de udviklingspolitiske prioriteter, og der er heller ikke noget mål for – eller opgørelse over, hvor stor en del af den danske bistand, regeringen forventer, vil gå til Afrika i 2026. Hverken i pct. eller i kroner.

Det ligner en nedprioritering af mange års udtalte fokus på Afrika i det danske udviklingssamarbejde. Eller måske er det lige så meget et udtryk for et af budskaberne i Afrikastrategien, nemlig at Danmarks forhold til Afrika og afrikanske lande skal være som til andre lande og ikke i så høj grad som tidligere skal domineres af udviklingssamarbejdet.

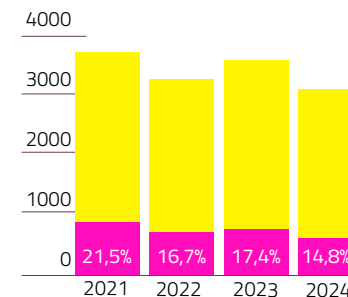
Tallene peger på et fald i bistanden til Afrika

Umiddelbart kunne det i FFL26 se ud, som om den bilaterale, danske bistand til afrikanske lande stiger i 2026. Der forventes nemlig i 2026 at blive afgivet nye bilaterale tilsagn på tilsammen mere end 2,2 milliarder kroner til afrikanske lande og regionale indsatser i Afrika. Så højt har det tal ikke ligget i mange år. På 2025-finansloven var det med 1.960 mio. kr. 275 mio. lavere. Og på 2023-finansloven nåede forventede nye tilsagn til Afrika et lavpunkt med 500 mio. kr. Men for at få det fulde billede af Afrikabistanden skal man kigge på tre forskellige tal:

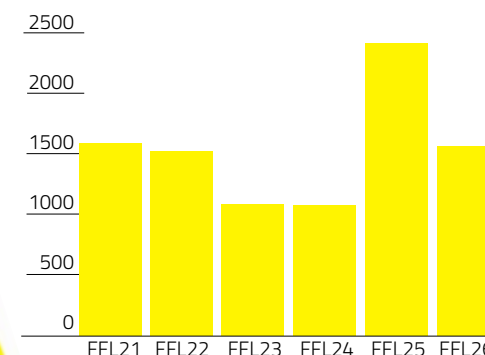
De forventede tilsagn: De stiger ganske rigtigt i 2026, men tilsagn udbetales typisk over flere år, selv om de kun optræder på finansloven det år, de bliver afgivet. F.eks. står Uganda til tilsagn på 335 mio. kr. i 2026, men kun 55 mio. i 2027 og et rundt 0 i både 2028 og 2029. Derfor er det også relevant at kigge på:

De forventede udbetalinger: En sammentælling af de forventede udbetalinger til Afrika i 2026 optræder ikke i FFL26, men kan laves på basis af forslagens tal. Og den sammentælling viser et ganske kraftigt fald: Fra 2.468 mio. kr. i FFL25 til 1.563 mio. kr.

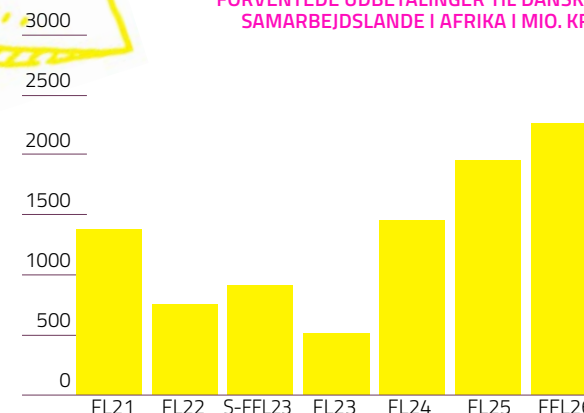
Samlet bistand til Afrika: Den faldende tendens i dansk bistand til Afrika bekræftes af Udenrigsministeriets egne opgørelser på OpenAid.dk. Den ser på den faktisk udbetalte samlede danske bistand til Afrika, ikke bare den bilaterale. Den løb op i næsten 3,2 milliarder kr. Det svarede til 14,8 pct. af den samlede danske bistand. Den laveste andel i mange år – måske nogensinde. Sagt på en anden måde: I 2024 gik kun lidt mere end hver syvende danske bistandskrone til Afrika. Så sent som i 2019 var det lidt mere end hver fjerde!

DANSK BISTAND TIL AFRIKA I MIO. KR.
I % AF TOTAL DANSK BISTAND

FORVENTEDE UDBETALINGER TIL DANSKE
SAMARBEJDSLÁNDE I AFRIKA I MIO. KR.

BILATERAL BISTAND TIL PARTNERLÁNDE
INKL. ØVRIGE INDSATSER TILSAGN I MIO. KR.

Mindre fokus på fattigdom i landevalget – også i Afrika

I Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter hedder det, at "Danmark vil fortsætte sin markante støtte til verdens fattigste," men fortsættelsen lyder: "Vi vil i højere grad også samarbejde med vækstlande og lande kendetegnet ved fremgang og stabilitet, hvor udviklingsmidlerne i højere grad kan medvirke til at mobilisere og accelerere økonomisk vækst."

Og i FFL26 lyder lignende toner om valget af partnerlande: "Vi skal være dér, hvor vi har fælles interesser, hvor vi ser potentiale for styrket dialog og samarbejde, og hvor vi kan opnå de bedste resultater. Vi skal gribe muligheden for at støtte lande i positiv udvikling og tilsvarende erkende, når handlerummet for dialog ændrer sig markant, og indsætterne må omlægges."

Fattigdomskriteriet synes ikke længere at spille nogen afgørende rolle, når Danmark skal vælge modtagerlande for dansk bistand. Det er et afgørende brud med årtiers tradition, der helt tilbage i 1989 blev formuleret og vedtaget i Folketinget i form af syv kriterier for valget af danske modtagerlande. Øverst på listen var netop fattigdom. Derefter fulgte andre kriterier som omfanget af bistand fra andre donorer, menneskerettigheder og kvinders stilling. Først som det syvende kriterium kom det – dengang – mest kontroversielle kriterium, nemlig hensynet til dansk erhvervsliv. Og det skulle ovenikøbet kun inddrages, hvis alle de øvrige kriterier var tilgodeset. De syv kriterier var i mange år styrende for landevalget og er ikke formelt ændret siden. Men i 00'erne begyndte der at ske en anderledes vægtning af de forskellige kriterier, herunder en nedtoning af fattigdomskriteriet. Bruddet har således været på vej længe og synes nu fuldt gennemført, selv om det – heller ikke i denne omgang – er blevet aktivt besluttet og i hvert fald ikke meldt direkte ud.

Landepartnerskaber i afvikling

Partnerskaber i udvikling". Sådan lyder anden halvdel af titlen på den udviklingspolitiske strategi, regeringspartierne og fem andre af Folketingets partier vedtog i juni i år. Første halvdel af titlen var "Verden i opbrud". Men samtidig med at regeringen igen og igen betoner vigtigheden af partnerskaber i udviklingssamarbejdet, fortsætter den de seneste års udvanding af de langvarige, forpligtende og forudsigelige landeprogrammer med en række lande, primært i Afrika, men også i Asien og tidligere i Latinamerika.

Programsamarbejdslande og senere prioritetslande blev disse lande kaldt, og de var listet op som noget af det første i den bilaterale del af finansloven. Men i 2021 afskaffede den daværende socialdemokratiske regering begrebet prioritetslande og erstattede det med uklare begreber som "udvidede" og "målrettede" partnerskaber. De begreber er også lige så

stille forsvundet, og nu tales der i strategier og planer bredt om "partnerlande."

FFL26 beskriver ganske vist de forskellige typer af partnerlande, men ikke på nogen særlig klar måde: "Danmark har et mangeårigt og solidt partnerskab med flere lande, særligt i Afrika, hvor den brede palet af udenrigs- og udviklingspolitiske værktøjer bringes i spil, og hvor der oftest er dansk fysisk tilstedeværelse. Her har Danmark typisk et større, flerårigt landeengagement..... I andre lande er Danmark til stede med et mindre engagement f.eks. fokuseret på tematiske eller sektorspecifikke indsatser i forlængelse af særlige danske interesser og kompetencer, som efterspørges i landet."

Det ligner en beskrivelse af det, der tidligere blev benævnt udvidede og målrettede partnerskaber, men i så brede termer, at det nærmest står den til enhver tid siddende minister ansvarlig for udviklingssamarbejdet frit at vælge modtagerlande. Det uklare indtryk bestyrkes af, at der intetsteds står hvilke lande, Danmark har eller planlægger henholdsvis udvidede og målrettede partnerskaber med. Men som udgangspunkt må de lande, som Danmark har flerårige programsamarbejdsaftaler med, være dem, vi har udvidede partnerskaber med, mens de øvrige lande, Danmark giver direkte, bilateral bistand til, "blot" er omfattet af målrettede partnerskaber.

Et bud på de danske partnerlande i Afrika – og typen af partnerskab

I Afrika er der nu blot fire 'klassiske' partnerlande, hvor Danmark har flerårige landeprogrammer, og hvor der er dansk, fysisk tilstedeværelse (en ambassade):

Etiopien: Har de seneste år – trods intern uro og konflikt – manifesteret sig som det største modtagerland i Afrika af dansk udviklingsbistand. Landeprogrammet løber fra 2025-2029 og er på 1,4 milliarder kr. Heraf forventes 433 mio. kr. udbetalt i 2026.

Uganda "Danmark har et solidt og bredt samarbejde med Uganda", fastslår det i FFL26, og det fortsætter uanset de demokratiske udfordringer i landet, som FFL26 i øvrigt ikke nævner. I Uganda kører et dansk landeprogram for 2023-2028 med en ramme på 1.055 mio. kr. Forventede udbetalinger i 2026: 360 mio. kr.

Kenya: Står også mere og mere klart som hovedmodtagerland af dansk bistand – og med den største danske ambassade i Afrika. Og det engagement fortsætter: I 2026 forventes en ny, flerårig fase af udviklingssamarbejdet igangsat til i alt 1,2 milliarder kr. for perioden 2026-2030. Forventede udbetalinger i 2026: 230 mio. kr.

Somalia Her har Danmark ikke nogen ambassade, Somalia dækkes af ambassaden i Nairobi. Men Danmark har dog en ambassadør til Somalia og et par repræsentationskontorer i landet til at forvalte det bilaterale udviklingsprogram med et budget på 1.100 mio. kr. i årene 2024-2028. Forventede udbetalinger i 2026: 275 mio. kr.

Listen af øvrige partnerlande i Afrika knopskyder

I mange år har det været et mantra at koncentrere udviklingssamarbejdet til færre lande – også i Afrika, men i de seneste år har flere og flere nye – og vidt forskellige – partnerlande føjet sig til listen af de mere klassiske:

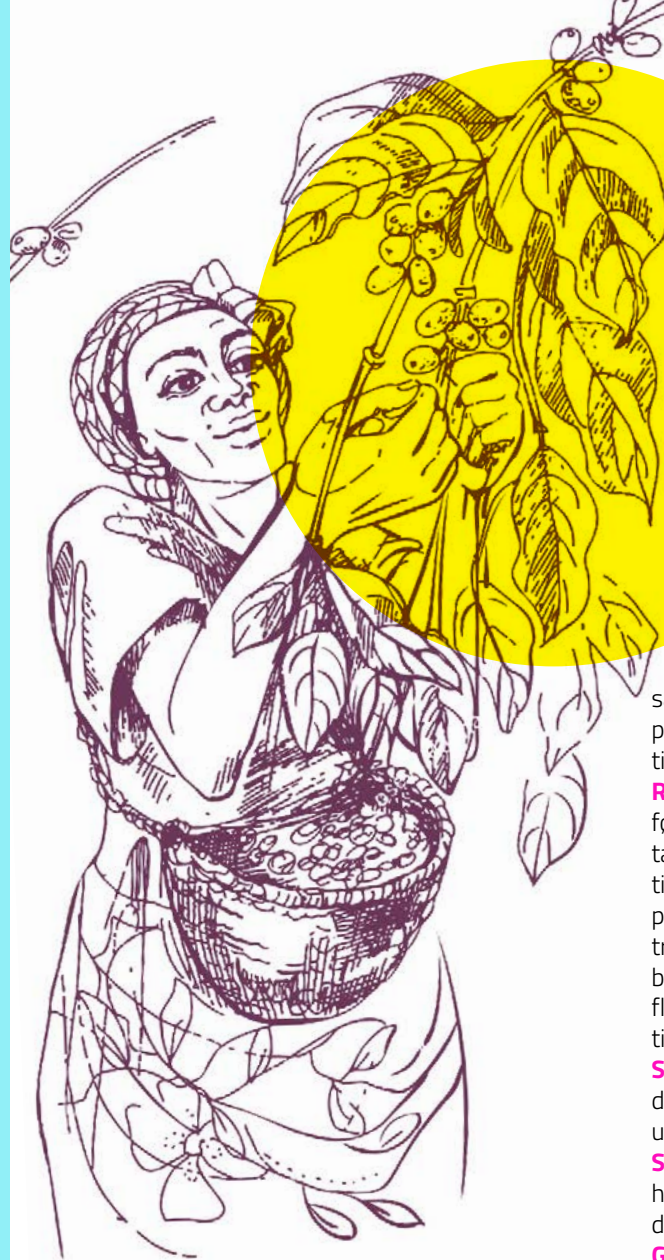
Tanzania Var i mange år indbegrebet af dansk, bilateral udviklingssamarbejde og er historisk det land, der har modtaget mest dansk bistand. I 2021 varslede den daværende S-regering en lukning af både ambassaden og udviklingssamarbejdet. Lukningen af ambassaden blev siden annulleret, men det stod fast, at der ikke skulle være noget nyt, flerårigt landeprogram. FFL26 bebuder imidlertid "en ny bred aftale mellem Danmark og Tanzania, der forventes underskrevet i 2026." Overskrifterne bliver "Bæredygtig vækst og handel" samt "Grønne og smarte byer." Der bliver ikke sat beløb på landerammen, og den omfattende evaluering, der er i fuld gang af det dansk-tanzanianske udviklingssamarbejde gennem 60 år, omtales ikke. Forventede udbetalinger i 2026: 110 mio. kr.

Dansk tilbagetog i Sahel Det er ikke mange år siden, at Danmark flyttede fokus i Afrika fra de "klassiske Danida-lande" i Afrika som Mozambique og Zambia til de skrøbelige lande på Afrikas Horn og i Sahel. Men den satsning rendte i Sahel-landene ind i kup og uro. Derfor er Danmarks bilaterale engagement i Burkina Faso, Mali, Niger under afvikling

Burkina Faso: Her lukker den danske ambassade i 2026, og aktiviteterne under det aktuelle landeprogram afsluttes i 2025.

Mali Her er den danske ambassade lukket i sommeren 2025, men aktiviteterne under det stærkt reducerede landeprogram kører frem til og med 2027. Forventede udbetalinger i 2026: 95 mio. kr.

Niger Har ikke haft nogen dansk ambassade, men er blevet dækket fra Burkina Faso. Også i Niger førte et kup i 2023 til et stærkt reduceret landeprogram, og blot tre mio. kr. ventes udbetalt til Niger i 2026.

Afrika

Danmark i Afrika Syd for Sahara i øvrigt

Sydafrika "Sydafrika er en af Afrikas vækstøkonomier." Sådan indledes afsnittet i FFL26 om landet, hvor Danmark har en velvoksen ambassade, men ikke noget egentligt landeprogram. Til gengæld er udviklingssamarbejdet ganske omfattende, og det fortsætter: I 2026 ventes nye tilsagn på i alt 180 mio. kr. til vand og klima, biodiversitet i Det sydlige Afrika og kritiske råmaterialer.

Nigeria Er Afrikas mest folkerige land med snart en kvart milliard indbyggere. Det er også – efter Sydafrika – landet med den største økonomi i Afrika Syd for Sahara. Men det danske udviklingssamarbejde med Nigeria har været begrænset, også selv om Danmark i 2016 åbnede en ambassade i landet. FFL26 lægger ikke op til et egentligt landeprogram, men til et styrket partnerskab og udvidet udviklingssamarbejde. I 2026 varsles et tilsagn på 60 mio. kr. til "opstart af nye, flerårige værdikædeindsatser."

Rwanda Her er den længe varslede danske ambassade åbnet i 2025. Rwanda blev først dansk modtagerland fra 2021, da landet erklærede sig parat til at åbne et modtagecenter for asylansøgere, der var blevet afvist i Danmark. Centret er ikke blevet til noget, men i 2022 åbnede Danmark et repræsentationskontor i Kigali. Der er ikke planer om et landeprogram, men den danske støtte til Rwanda er udvidet ganske betragteligt, så den allerede i 2023 løb op i mere end 96 mio. kr. ifølge OpenAid. I 2026 bebudes tilsagn på i alt 75 mio. kr. til klimatilpasning, miljø og modstandsdygtighed, flygtningerespons og nesusindsatser samt god regeringsførelse og menneskerettigheder.

Senegal Her har Danmark åbnet en ambassade i 2025, som det blev varslet i forbindelse med Afrikastrategien i 2024. Men der er tilsyneladende ingen planer om dansk udviklingssamarbejde med det vestafrikanske land, der slet ikke nævnes i FFL26.

Sierra Leone: Det gør til gengæld et andet vestafrikansk land, Sierra Leone, der ikke har nogen dansk ambassade, men et spirende udviklingssamarbejde inden for uddannelse og bæredygtig energiomstilling. 10 mio. kr. forventes udbetalt i 2026.

Ghana Var i årevis dansk prioritetsland, men landeprogrammet blev udfaset fra 2016 og årene frem. Den danske ambassade står endnu og forvalter stadig en bred vifte af udviklingsindsatser i landet, der – som det hedder i FFL26: "har potentiale til igen at blive en af Afrikas vækstøkonomier". Men udbetalingerne er beskedne: I 2026 forventede 9 mio. kr.

Afrika

Nye regionale indsatser i Sahel og Vestafrika

Til gengæld for de udfasede bilaterale programmer i Sahel varsler FFL26 et nyt regionalt program for Sahel og Vestafrika. Programmet ventes vedtaget i 2026 med tilsagn på 150 mio. kr. årligt fra 2026 til og med 2029. Programmet vil bygge på den hidtidige danske indsats i regionen, men blive tilpasset de nye vilkår. Det skal støtte civilbefolkningen, særligt de unge, og adressere grundlæggende årsager til ustabilitet. Det rettes i første omgang mod de tre Sahellande, men kan udvides til andre lande i regionen. Det fremgår ikke, om programmet skal forvaltes fra en af de danske ambassader i Vestafrika – i Senegal f.eks. – eller fra København.

Afrikastrategien følges op

Fred og bæredygtighed I 2024 lancerede regeringen i forbindelse med Afrikastrategien et nyt "Afrikaprogram for fred og bæredygtighed" til 400 mio. kr. over fire år, heraf tilsagn i 2026 på 100 mio. kr. Programmet bygger videre på 20 års erfaringer fra Afrikaprogrammet for Fred og er kendetegnet ved meget brede overskrifter som frihandel, energiforsyning, kvinders indflydelse og inddragelse af unge. Programmet vil bl.a. styrke afrikanske "organisationers kapacitet til at levere afrikansk-ledede løsninger på freds- og sikkerhedsudfordringer i Afrika." Støtten går til bl.a. den Afrikanske Union, de vestafrikanske staters økonomiske fællesskab (ECOWAS), til udvalgte tænketanke og FN-institutioner.

Kultur Der afsættes 50 mio. kr. i 2026 til kunst- og kulturudveksling.

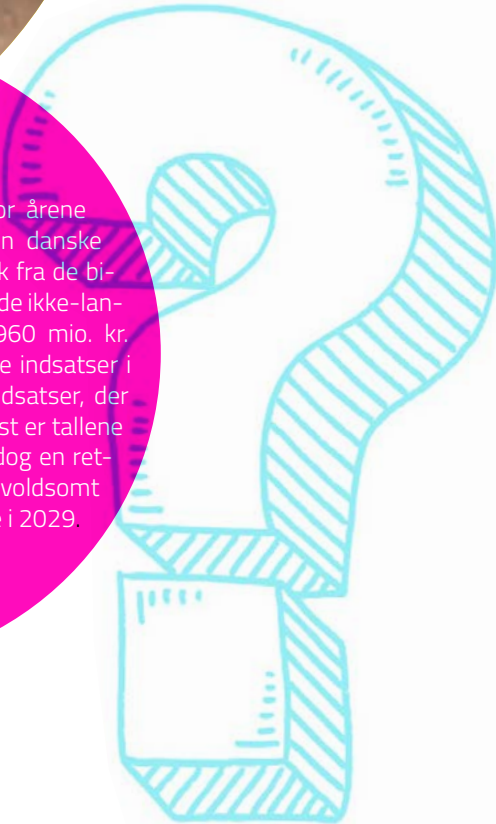
Vand Den danske vandfacilitet for Afrika blev søsat i 2024 og står til 100 mio. kr. i 2026 ud af i alt 200 mio. 2025-2029. Vandfaciliteten er tydeligt inspireret af det danske myndighedssamarbejde og skal "styrke Danmarks samlede engagement inden for vand i Afrika", ligesom den skal "mobilisere offentlig kapital og dansk privatkapital".

Regionalt innovationscenter 30 mio. kr. i årene 2026-2028 til et regionalt center i Nairobi, der vil understøtte afrikanske aktører og bidrage til samarbejde mellem danske og afrikanske virksomheder.

150 mio. kr. til øvrige indsatser i Afrika På den særlige konto "øvrige indsatser i Afrika" er der på FFL26 afsat i alt 150 mio. kr., der skal gå til ansvarlige værdikæder, grænseoverskridende vandforvaltning og fremme af frihandel og økonomisk integration i Afrika.

Voldsomme ændringer på vej?

Et kig på FFL26's Afrikakontos tal for årene 2027-2029 synes at bekræfte, at den danske indsats i Afrika generelt bevæger sig væk fra de bilaterale, langsigtede landeprogrammer til de ikke-landespecifikke, tematiske indsatser. Hele 960 mio. kr. forudses således i tilsagn i 2029 til "øvrige indsatser i Afrika" og det samme beløb til "øvrige indsatser, der understøtter Afrika-strategien". Ganske vist er tallene for 2029 kun overslag, men de angiver dog en retning. Også i 2027 og 2028 stiger tallene voldsomt i forhold til 2026 for altså at toppe i 2029.

Asien og Mellemøsten

Mindre Asien, mere Mellemøsten

Historisk har Danmark sendt betydelige mængder udviklingsbistand til adskillige asiatiske lande. Flere af dem – Vietnam, Nepal, Indien og Bhutan – modtager stort set ikke længere dansk bistand. Andre – som Afghanistan, Bangladesh og Myanmar – er stadig modtagerlande, men i betydeligt mindre omfang end tidligere. Omvendt er flere lande i Mellemøsten stormet frem. Syrien var således det land, der i 2024 modtog næstmest dansk bistand – 415 mio. kr. – kun overgået af Ukraine. Og et andet mellemøstligt 'land', Palæstina var på sjettepladsen med 344 mio. kr. Først som nummer ni kom et asiatisk land, nemlig Afghanistan, med 271 mio. kr.

Dansk bistand til Asien ER faldende. Det fremgår tydeligt af Udenrigsministeriets egne statistikker over bistanden, OpenAid: I 2021 udgjorde den godt 14 pct. af Danmarks samlede bistand. Tre år senere – i 2024 – var det faldet til ni pct.

Men tallene fortæller ikke hele historien. OpenAid regner nemlig Mellemøsten med under Asien, og hvis bistanden til ikke bare Syrien og Palæstina, men også Jordan og Libanon blev trukket ud, vil faldet i dansk bistand til Asien være endnu mere voldsomt.

Syrien, Libanon og Jordan De tre lande modtog tilsammen 677 mio. kr. fra Danmark. Heri er – oven i den bilaterale bistand – medregnet dansk humanitær bistand og bistand gennem multilaterale organisationer, civilsamfundsorganisationer mm. Det svarer til mere end en tredjedel af den samlede danske bistand til Asien (inkl. Mellemøsten) i 2024. På FFL26 er der afsat 250 mio. kr. til bilaterale indsatser i de tre lande og 225 mio. i årene frem. Hensigten er at støtte "en mere langsigtet, løsningsorienteret og sammenhængende indsats for flygtninge, internt fordrevne og værtssamfund."

Palæstina Den danske støtte til Palæstina er forankret i et bilateralt udviklingsprogram for 2021-2026 på i alt 522,5 mio. kr. FFL26 lægger ikke skjul på, at vilkårene i Palæstina er stærkt udfordrede, og at planer må lægges om og forlænges. I 2026 ventes tilsagn for i alt 105 mio. kr. under ambitiøse og brede overskrifter: Menneskerettigheder og demokratisk ansvarlighed, Grøn, bæredygtig, inkluderende økonomisk vækst og anstændige jobs og Modstandskraft, fred og stabilitet.

Afghanistan, nu med nærområder: Afghanistan var så sent som i 2021 det største modtagerland af dansk bistand. I 2024 var landet nede på en niendeplass med 271 mio. kr. Og det noget lavere niveau fortsætter. I 2026 ventes nye tilsagn på 150 mio. kr. til Afghanistan, der nu også omfatter nærområder. Tilsagnet skal "understøtte basale menneskelige behov og rettigheder samt understøtte reintegrationsindsatser."

Bangladesh Her er afsat tilsagn på 50 mio. kr. i 2026 som en del af det bilaterale udviklingsprogram i perioden 2023-2028, som "danner grundlag for de styrkede politiske og kommercielle relationer", men som er stærkt udfordret af de seneste års politiske uro i landet. 2026-tilsagnene går til Grøn, bæredygtig og socialt retfærdig vækst og til Modstandsdygtighed i klimasårbare samfund.

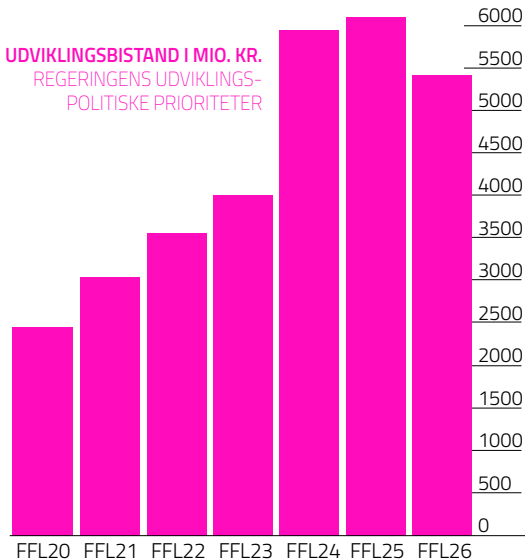
Myanmar Militærkuppet i 2021 satte ikke blot en brat stopper for Myanmars demokratiske udvikling, men betød også omfattende reduktioner i det bilaterale landeprogram, der aldrig siden er kommet helt i gang igen. I 2026 ventes kun nye tilsagn på 15 mio. kr.

Klima

GRØN UDVIKLINGSBISTAND I MIO. KR.
REGERINGENS UDVIKLINGS-
POLITISKE PRIORITETER

Klima er røget ud af overskrifterne

Med Dan Jørgensens skifte til EU-kommissær i 2025 gik ansvaret for global klimapolitik tilbage til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Lars Aagaard, der ikke har markeret Danmark så synligt på klimaområdet som sin forgænger. Og klimaet står heller ikke længere helt så skarpt i det danske udviklingssamarbejde. For blot to år siden var "Klimadiplomati og grønt udviklingssamarbejde" – under Dan Jørgensen som minister – den første af regeringens udviklingspolitiske prioriteter. Sidste år var klimaet rykket ned på tredjepladsen. Nu er det nede på en plads som nummer fire. Og ikke nok med det: Klima er slet ikke nævnt i overskriften, som nu hedder "Retfærdig, bæredygtig og grøn omstilling."

Regeringen fastslår ganske vist, at "Danmark er et grønt foregangsland – også ude i verden. Både multi- og bilateralt." Og at "Danmarks rolle som frontløber på mobilisering af klimafinansiering til udviklingslandene styrker også rollen som brobygger og troværdig partner i de internationale klimaforhandlinger og bidrager til at trække de øvrige partnere i en mere ambitiøs retning."

Umiddelbart viser opgørelsen i RUP26 da også, at Danmarks samlede "klimabistand" stiger med ca. 246 mio. kr. fra 2025 til 5.469 mio. kr. i 2026, hvor den også vil nå målet om at udgøre præcist 30 pct. af Danmarks samlede bistand til udviklingslande på finanslovens konto 6.3. Men en nærmere granskning viser, at Danmarks grønne bistand falder næsten 700 mio. kr. fra 2025 til 2026.

Hvad blev der af biodiversiteten?

For opgørelsen i RUP26 fortæller ikke hele historien. Vel er det rigtigt, at regeringen fastholder målet om, at klimabistanden skal udgøre 30 pct. af Danmarks samlede bistand. Og at 60 pct. af klimabistanden skal rettes mod klimatilpasning. Men RUP26 fortæller ikke, at regeringen nu dropper det mål, som den selv introducerede i 2023 om – oveni de 30 pct. – at øremærke yderligere fem pct. af den samlede bistand til "natur og biodiversitet" sådan, at hele 35 pct. af dansk bistand var øremærket grønne indsatser (klima, miljø, natur og biodiversitet).

Faktisk opgjorde RUP25 Danmarks samlede grønne bistand til 6.156 mio. kr. = de 35 pct. Det nævnes ikke i RUP26, der altså sætter Danmarks samlede "klimabistand" til 5.469 mio. kr. = 30 pct. Hvis 35 pct.-målet var blevet fastholdt i FFL26, havde der i alt været afsat 6.381 mio. kr. til grønne indsatser – altså 924 mio. flere grønne kr. i 2026.

Selvom målet om de fem pct. til natur og biodiversitet er opgivet, forhindrer det i øvrigt ikke regeringen i at varsle "en styrket dansk indsats på skov og biodiversitet" i FFL26-afsnittet om "naturressourcer, energi og klimaforandringer."

Det skal også med, at der – heller ikke på FFL26 – er nye penge til den nye fond for klimaskabte tab og skader, som Danmark var blandt initiativtagerne til i 2022, selv om FFL26 nævner, at Danmark vil bistå med at begrænse, minimere og forebygge klimarelaterede tab og skader.

Klima

Blottet – stort set – for nye grønne ambitioner

I FFL26 spejder man i det hele taget forgæves efter de nye og store, grønne ambitioner, som de seneste års finanslovsforslag har været præget af. På et par poster kommer der dog flere penge: Det tropiske skovinitiativ står i 2026 til 250 mio. kr. ud af en samlet støtte i perioden 2024-2027 på 1 milliard kr. I FFL25 var der et dansk tilsagn på 50 mio. kr. til initiativet.

Der er også enkelte nye grønne poster. En af dem er 40 mio. kr., som i årene 2026-20230 skal gå til en koalition af finansministre og hjælpe udviklingslande, især i Afrika, til bedre at integrere klimahensyn i deres planlægning, mobilisere klimafinansiering og engagere sig i den globale klimadagsorden. Regeringen er også klar med et betydeligt øget bidrag til Den Afrikanske Udviklingsfond (AfDF). "Afrikansk lederskab på grøn omstilling og mobilisering af midler er helt centralt," som det fremgår af RUP26, og derfor fordobler Danmark sit bidrag til AfDF i 2026 til 280 mio. kr.

Skred fra klimatilpasning til grøn omstilling?

Målet om de fem pct. ekstra af bistanden til natur og biodiversitet er ikke det eneste eksempel på, at ambitioner fra tidligere år er droppet – uden at det nævnes. I FFL25 blev f.eks. lanceret en ny indsats til 200 mio. kr. til at mobilisere privat kapital til bæredygtige investeringer i klimatilpasning, og de 200 mio. kr. skulle også komme hvert år 2026-2028. Men selv om regeringen stadig taler meget om at mobilisere privat kapital til klimainvesteringer, så er der i 2026 og årene frem afsat 0 kr. på posten. Og det forklares ikke.

Forklaringen er sandsynligvis, at de 200 mio. kr. er flyttet til en helt anden konto på finansloven, der også har til formål at mobilisere privat kapital til klimaindsatser. Overskriften på den konto er ganske sigende for den vej, regeringen ønsker at gå: "Partnerskaber for bæredygtig vækst og grøn omstilling." Altså ikke noget om den klimatilpasning, de 200 mio. kr. i første omgang var møntet på, men som det er sværere at gøre interessant for private investorer.

”SÅ LÆNGE DER IKKE FINDES GODE BUSINESS CASES, DER VISER, AT DET RENT FAKTISK BETALER SIG AT INVESTERE I KLIMATILPASNINGSPROJEKTER, BLIVER DET SVÆRT AT TJENE PENGE OG FÅ DE PRIVATE INVESTORER MED

HANS PETER DEJGAARD, KONSULENT, ALTINGET, 20. AUG. 2025.

Private investeringer skal trække det grønne læs

"For at nå Parisaftalen og FN's verdensmål er den private sektor en afgørende spiller," fastslår regeringen i FFL26, og det slår ikke mindst igennem på den del af udviklingssamarbejdet, der handler om klimaet og det grønne område, hvor Danmarks indsats er fordelt på to hovedkonti på finansloven. Den ene bærer overskriften, "Naturressourcer, energi og klimaforandringer". Den anden, "Partnerskaber for grøn energi og grøn omstilling" kom til i 2017, hvor den samlede poster, der havde med vækst og erhvervsinteresser at gøre. Dengang blev den kaldt "Partnerskaber for bæredygtig vækst." Og vel er navnet ændret, men elementerne og formålet er langt henad vejen de samme, nemlig at bringe den private sektors (herunder danske virksomheders) grønne og bæredygtige løsninger i spil og mobilisere private investeringer. Altså netop dét, regeringen nu generelt ønsker at sætte endnu mere fokus på.

Det er på denne konto, vi bl.a. finder Impact Fund Denmark (IFD), som i disse år indtager en stadig mere central rolle i det danske udviklingssamarbejde, og Danida Sustainable Infrastructure Finance (DSIF). Begge har netop til formål at mobilisere de ekstra private investeringer, der er så nødvendige, men som har det med at gå mere efter grøn omstilling end klimatilpasning og gå til mellemindkomst- frem for mindstudviklede lande.

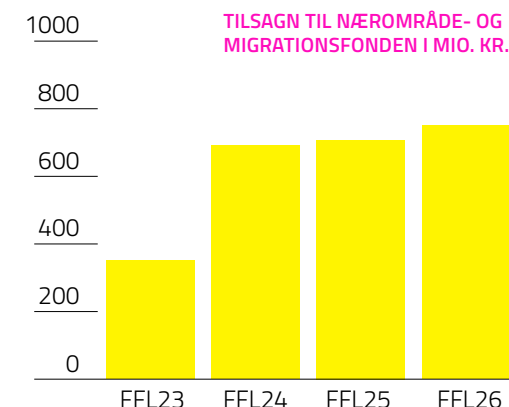
Migration

Knapt så meget fokus, men flere penge

Kampen mod irregulær migration er de seneste år gledet noget ned ad listen over regeringens hovedprioriteter i udviklingssamarbejdet. Det toppede i 2021, hvor den daværende S-regering varslede, at Danmarks samlede bistand til migration, nærområder og skrøbelige stater i 2025 ville nå op på 7,5 milliarder kr. Om målet blev nået, melder historien i øvrigt ikke noget om. Det gør RUP26 og FFL26 heller ikke.

Her er irregulær migration ellers tilbage blandt de fire hovedspor, men under den meget brede overskrift "Respons på konflikter, tvungen fordrivelse og irregulær migration", som i øvrigt totalt domineres af Danmarks støtte til Ukraine og dets nabolande.

Men tag ikke fejl. Støtten stiger: Den særlige Nærområde- og Migrationsfond, der blev lanceret i 2022, bliver også næste år tilført flere midler: 50 mio. kr. ekstra, så den i 2026 står til 750 mio. kr.:

Reform af asylsystem og udsendelse

Danmark vil fortsat bruge en betydelig del af udviklingsbistanden på at reformere det europæiske asylsystem og få sat skub i udsendelse til udviklingslande, "hvortil Danmark har personer i udsendelsesposition". 340 mio. kr. af de i alt 750 mio. i fonden går til dét formål – en stigning på 50 mio. kr. i forhold til FFL25. De 340 mio. kr. bruges til aktiviteter, der "har til hovedformål at fremme de pågældende landes sociale og økonomiske udvikling i bred forstand." Det er nemlig, som det videre hedder: "jf. OECD/DAC's retningslinjer for opgørelse af udviklingsbistand".

Pengene går bl.a. til at forbedre oprindelseslandenes tilbagetagelse af flygtninge og håndtering af migration. Der er også penge til to særlige programmer i henholdsvis Middelhavsregionen og i Tyrkiet og Vestbalcan, der gennemføres sammen med flere internationale partnere.

De resterende 410 mio. kr. i Nærområde- og Migrationsfonden går i 2026 til:

- **IOM, Den Internationale Organisation for Migration** 100 mio. kr.
- **Multilaterale og regionale migrationsindsatser** 100 mio. kr.
- **Fremtidens flygtningeindsats** 100 mio. kr., som går til en flerårig pilotindsats i Kenya, der er vært for ca. 850.000 flygtninge. Pilotindsatsen handler bl.a. om at tiltrække privat kapital og støttes af flere danske, filantropiske fonde
- **Regionale indsatser langs migrationsruterne** (mod Europa) Op fra 100 mio. kr. på FFL25 til 110 mio. i 2026

Flygtninge

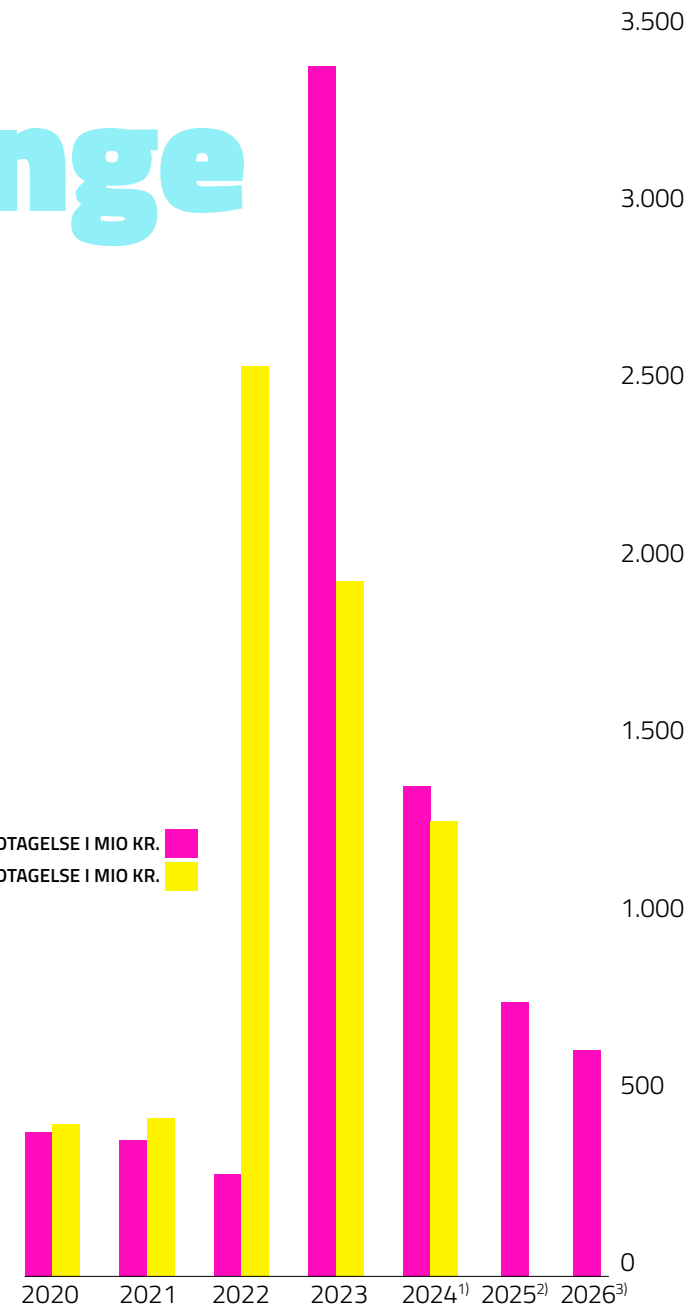

AFSAT TIL FLYGTNINGEMODTAGELSE I MIO KR. ■
BRUGT TIL FLYGTNINGEMODTAGELSE I MIO KR. ■

Den store joker

En af de poster på finanslovsforslaget, der viser de største udsving fra år til år, er udgiften til at modtage flygtninge i Danmark. På FFL26 er beløbet sat til 640 mio. kr. – uden der i øvrigt redegøres for, hvad der ligger til grund for dét beløb. Det er noget lavere end de 711 mio. kr., regeringen afsatte på FFL25, men det hører med til historien, at dét beløb blev hævet til 1.306 mio. kr. på den endelige finanslov for 2025, der blev offentliggjort i februar. Det skete, fordi regeringen i den mellemliggende periode havde forlænget opholdsgrundlaget for fordrevne fra Ukraine til marts 2026.

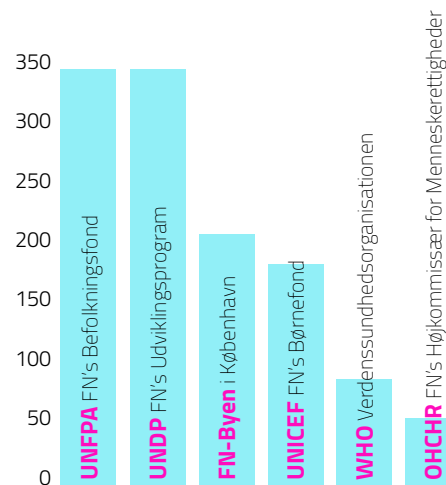
Udgiften til flygtningemodtagelse er nok også den post, hvor de faktiske udbetalinger viser sig at afvige allermost fra det beløb, der blev budgetteret med. De fleste år ligger de faktiske udgifter under budgettallene – nogle år meget langt under. Men andre år ligger de over, og enkelte år meget langt over, senest i 2022, hvor de faktiske udgifter pga. Ruslands angreb på Ukraine eksploderede og blev næsten ti gange højere end det budgetterede.

¹⁾ Hertil kommer en reserve på 1.097,6 mio. som en del af udviklingsbistanden

²⁾ Hertil kommer en reserve på ca. 1 mia. kr., der IKKE er en del af udviklingsbistanden

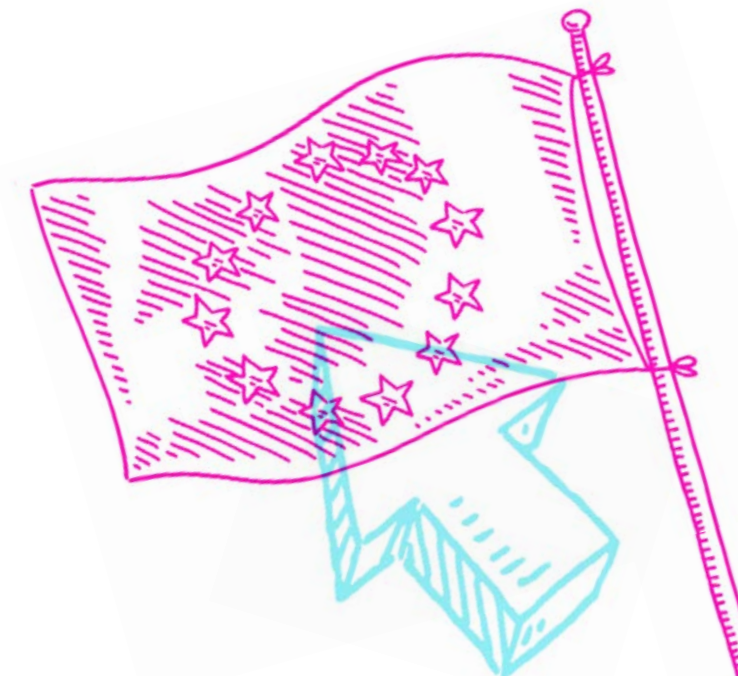
³⁾ Hertil kommer en reserve på ca. 1,5 mia. kr., der IKKE er en del af udviklingsbistanden

DE STØRSTE POSTER I DANSK STØTTE TIL FN I MIO KR.

Støtte til reform af FN

"Regeringen støtter op om det multilaterale system". Sådan indledes afsnittet om FN i FFL26, der fastslår, at Danmark aktivt støtter FN's generalsekretærs reforminitiativ UN80, der vil effektivisere hele FN-systemet, sammenlægge eksisterende organisationer og rydde ud i de efterhånden talrige mandater. Regeringen vil også "koncentrere de danske finansielle bidrag om færre FN-organisationer med et øget fokus på resultatbaserede kernebidrag frem for øremærkede bidrag."

Multilateral bistand

Udviklingsbanker og -fonde – fokus på Afrika

Den samlede danske støtte til Verdensbankgruppen falder med næsten 90 mio. kr. fra 2025 til 900 mio. kr. i 2026, men det skyldes alene et flerårigt tilsagn i 2025 på 150 mio. kr. til Verdensbanken, der derfor står til 0 i 2026. Nok så vigtigt er Danmarks støtte til Den Internationale Udviklingssammenslutning (IDA) en fond under Verdensbanken, der særligt støtter de fattigste lande, ikke mindst i Afrika. Her annoncerede regeringen i 2024 et voldsomt og flerårigt løft i den danske støtte: I 2026 bliver den på 875 mio. kr., og de kommende år når den årlige danske støtte op på 1 milliard kr.

Danmark vil i 2026 fortsat kun støtte en af de i alt fire regionale udviklingsbanker, nemlig den afrikanske (AfDB). I 2026 med 68 mio. kr. Hertil kommer 280 mio. kr. til Den Afrikanske Udviklingsfond under AfDB. Det er en fordobling fra 2025. Også Den Asiatiske Udviklingsfond får støtte fra Danmark – 65 mio. kr. i 2026. Endelig er der også 65 mio. kr. afsat til Den Nordiske Udviklingsfond, med 15 mio. mere end i 2025. De går især til klimaindsatser i Afrika.

EU – flere kr. i 'den sorte boks'

Danmarks udviklingsbistand via EU stiger igen i 2026 til i alt 3.045 mio. kr. – fra ca. 2.745 mio. i 2025. Langt den største – og en stigende – del af denne bistand finansieres af Danmarks bidrag til EU's generelle budget og er derfor ikke omfattet af – eller beskrevet i – finanslovenes kapitel 6, som Udenrigsministeriet står for. Her står kun at læse et skøn for, hvad bistanden vil blive, i 2026 på 2.942 mio. kr. Oplysninger om, hvordan denne del af den danske udviklingsbistand anvendes, skal derfor søges i EU-systemer og -budgetter. Dog fremgår det af finanslovsteksten, at Danmark støtter flere EU-udviklingsinitiativer som Global Gateway og Team Europe med midler, der ligger ud over den pålignede EU-bistand.

En lille del af den danske EU-bistand optræder lidt endnu i kapitel 6 i finansloven, nemlig den del, der går til Den Europæiske Udviklingsfond (EUF). Den finansierer EU's bistand under Cotonouaftalen, der udløber i 2028. Herefter indstilles denne del af dansk bistand også.

Humanitær bistand

Stort set status quo

Danmarks humanitære bistand og bistand til såkaldte "neksu-sindsatser" stiger med 75 mio. kr. fra 2025 – hvor det faldt med 100 mio. kr. i forhold til året før – til 3.910 mio. kr. i 2026. Stigningen kommer på kontoen "humanitære bidrag til partnere i akutte og langvarige kriser". Her er der 50 mio. kr. ekstra til "øvrige bidrag i akutte kriser", der lander på 550 mio. kr. Og 25 mio. kr. ekstra til "mobilisering af nye partnerskaber og finansiering til lokalt forankrede, langsigtede indsatser i skrøbelige lande", der lander på 200 mio. kr. På samme konto er der uændrede 1.264 mio. kr. til 18 danske civilsamsfundsorganisationer med humanitære rammeaftaler med Udenrigsministeriet. Aftalerne er flerårige og blev i 2025 forlænget frem til og med 2026.

Den anden hovedkonto på det humanitære område, "Generelle bidrag til internationale organisationer", står uændret til 925 mio. kr. De fordeles på seks FN-organisationer og Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC). Alle bidrag er uændrede fra 2025 til 2026. De største bidrag går til:

UNHCR FN's Flygtningehøjkommissariat: **250 mio. kr.**

WFP FN's Fødevareprogram: **210 mio. kr.**

CERF FN's Centrale Humanitære Fond: **190 mio. kr.**

UNRWA FN's Organisation for Palæstinaflygtninge: **105 mio. kr.**

Sundhed og uddannelse

Status quo for uddannelse

Regeringen fastslår, at adgang til kvalitetsuddannelse er afgørende, både for økonomisk udvikling og demokratisk deltagelse, men øger ikke støtten til uddannelse. Den fastholdes på 335 mio. kr., der som tidligere år fordeles med 250 mio. kr. til Global Partnership for Education, der forvaltes af Verdensbanken, og 85 mio. kr. til Education Cannot Wait, der støtter uddannelse i akutte og langvarige kriser. Til gengæld er regeringen klar med 60 mio. kr. ekstra på kontoen "Uddannelse og kompetenceudvikling", der i 2026 lander på 195 mio. kr. Pengene går til stipendiater fra Danmarks samarbejdslande, kandidatprogram for lande omfattet af det danske myndighedssamarbejde og til at understøtte langsigtede partnerskaber mellem universiteter i Afrika og Danmark.

En hilsen til Trump?

"Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) er under stigende pres, og derfor vil Danmark fortsat være en af bannerførerne i kampen for kvinder og pigers ret til at bestemme over egen krop." Dét fastslår i Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter 2026 som begrundelse for, at der i 2026 – ud over de fire hovedspor – også vil være "markant dansk støtte til uddannelse og sundhed." Temaet har ligefrem fået sit eget afsnit i RUP26. Men ikke flere penge. Faktisk falder det samlede, danske bidrag til sundhed og ligestilling en smule, fra 990 mio. kr. i 2025 til 968 mio. kr. i 2026. Det skyldes faldende danske tilsagn til Den Globale Fond for Bekæmpelse af Aids, Tuberkulose og Malaria (fra 200 til 125 mio. kr.) og til Det Globale Vaccinationsinitiativ, GAVI (fra 35 til 25 mio. kr.). De øvrige poster fastholdes, og flere stiger:

- Den Internationale Sammenslutning for Familieplanlægning (IPPF): Her øges tilsagnet i 2026 med 20 mio. kr. til 70 mio. kr.
- MSI Reproductive Choices, der har særligt fokus på adgang til prævention og sikker abort: Ekstra 10 mio. kr. og i alt 35 mio. kr. i 2026
- Strategisk allianceopbygning til SRSR og LGBTI+ i udviklingslande: +5 mio. til 15 mio. kr. i 2026

Nyt bidrag til kampen mod resistente bakterier: Verdenssundhedsorganisationen (WHO) vurderer, at resistente bakterier om bare 25 år kan være grund til flere dødsfald på verdensplan end kræft. Det er baggrunden for, at Danmark fra 2026 vil støtte International Centre for Antimicrobial Resistance Solutions (ICARS) med 53,3 mio. kr. og vil indgå en samarbejdsaftale for 2026-2029. ICARS har sit hovedsæde i Ørestaden.

Det skal tilføjes, at Danmark på en helt anden finanslovskonto bidrager til "internationale sundhedskriser". Her er der afsat 30 mio. kr. på FFL26 mod 0 på FFL25.

●● EN FLOT ANERKENDELSE AF CIVILSAMFUNDET

GLOBALT FOKUS-KOMMENTAR TIL FFL26, 29. AUGUST 2025

Også i fokus i den bilaterale bistand

Civilsamfund, demokrati og menneskerettigheder er også fortsat i fokus i Danmarks bilaterale bistand. Det er der flere eksempler på:

- **Uganda** Her tilføjes 35 mio. kr. ekstra til en bred vifte af initiativer på området
- **Rwanda** Ekstra 15 mio. til god regeringsførelse og menneskerettigheder
- **Afghanistan** Nyt flerårigt program til 150 mio. kr. over flere år, bl.a. til uddannelse og rettigheder for piger og kvinder
- **Vestbalkan** 50 mio. kr. til bl.a. civilsamfund og frie medier

Civilsamfund

”Danmark fortsætter kampen for uafhængige civilsamfund”

”Forsvar af demokrati og menneskerettigheder”. Sådan lyder tredjeprioriteten i Regeringens Udviklingspolitiske Prioriteter 2026. Begrundelsen er, at ”Det er i Danmarks interesse at føre en udviklingspolitik med udgangspunkt i de værdier og principper, som vi selv er rundet af. Derfor fortsætter Danmark kampen for ligestilling, tro- og religionsfrihed, uafhængige civilsamfund, bekæmpelse af tortur og korruption, inklusion af unge, kvinder, oprindelige folk, mennesker med handicap og andre minoritetsgrupper.”

Sidst demokrati var blandt prioriteterne var på den dengang nytiltrådte SVM-regerings prioriteter for 2023. Nu er de altså med igen, og det afspejler sig også i FFL26-tallene, i hvert fald et stykke af vejen. F.eks. bliver der færre penge på den særlige post på finansloven, ”Demokrati, menneskerettigheder og god regeringsførelse”, nemlig 233,5 mio. kr. – en nedgang på 100 mio. kr. fra året før. Men nedgangen skyldes især budgetteknik, og at der på FFL25 optrådte adskillige tilsagn, der løber over flere år. Tilbage står, at flere organisationer og initiativer – danske og internationale – står til at modtage flere penge i 2026:

- International Work Group for Indigenous Affairs (IWGIA): Fra 18 til 25 mio. kr.
- Dansk Institut mod Tortur (DIGNITY): 5 mio. ekstra til 63 mio. kr.
- Institut for Menneskerettigheder (IMR): 6 mio. ekstra til 60 mio. kr.
- Dansk Institut for Partier og Demokrati (DIPD): 10 mio. ekstra til 35 mio. kr.

På andre poster falder tilsagnene i 2026, men det hænger – som ovenfor nævnt – typisk sammen med flere store, flerårige tilsagn i 2025. Det gælder f.eks. posten Civilsamfundets råderum, der bl.a. går til Claim Your Space og CIVICUS, en global paraply for CSO'er. Og det Digitale demokrati-initiativ.

Også et løft til danske CSO'er

De seneste år har flere af de puljer, der støtter danske civilsamfundsorganisationers udviklingsarbejde, oplevet et stigende pres med det resultat, at de må sige nej til flere og flere ansøgninger, selv om de bliver vurderet støttewærdige. Det store pres fik i foråret Udenrigsministeriet til helt ekstraordinært at bevilge 30 mio. kr. ekstra til Civilsamfundspuljen, der forvaltes af Civilsamfund i Udvikling (CISU) og støtter de mere end 300 CISU-medlemsorganisationers udviklingsarbejde. Bevillingen gjaldt 2025 og kom oven i de 167,5 mio. kr., der var afsat på finansloven for 2025.

Og nu er der mere lys forude. Regeringen forhøjer nemlig den samlede bevilling til puljeordninger fra de 278,5 mio. kr., beløbet har været på i en årrække, med 56,5 mio. kr. til 335 mio. kr. i 2026 og årene frem. Det betyder ikke blot, at CISU fastholder sit ekstraordinære 2025-tilskud og lidt til. Men også at der er flere penge til de øvrige puljer, der forvaltes af Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU), Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) og Danske Handicaporganisationer (DH).

Globalt Fokus får uændret 10 mio. kr. til sin indsats som samlende platform for danske CSO'er, der arbejder med udvikling mm.

Stigende pres, men ikke flere penge

Puljerne til oplysning, især OpEn, men også GLOBUS, har, siden de blev lanceret i 2022, oplevet et stigende pres fra ansøgere og må give afslag til flere og flere ansøgninger, der ellers bliver vurderet støtteværdige. Men – modsat puljerne, der støtter danske CSO'ers udviklingsarbejde – har det altså ikke ført til flere penge.

Til gengæld kan puljeforvalterne glæde sig over, at de tidligt i 2025 fik forlænget deres periode som puljeforvaltere med fire år, så den løber frem til og med 2029. OpEn forvaltes af Civilsamfund i Udvikling (CISU) og Roskilde Festival, GLOBUS af Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) og Ulandssekretariatet.

Oplysning

Intet nyt er ikke nødvendigvis godt nyt

Skiftende danske regeringer har i årtier betonnet vigtigheden af det folkelige engagement i og danskernes opbakning til udviklingssamarbejdet og understreget, at oplysning her spiller en væsentlig rolle. Det gentages både i den nye udviklingspolitiske strategi fra juni 2025 og i FFL26. Alligevel er FFL26 blottet for nye initiativer på området. Det er i 2026 og årene frem business as usual, både hvad angår aktiviteter og beløb.

Uændrede 65,8 mio. kr. til oplysning i Danmark er der afsat i 2026 og i årene frem. Og de fordeles – som i 2025 til:

OpEn – Udenrigsministeriets Oplysnings- og engagementspulje 25 mio. kr.

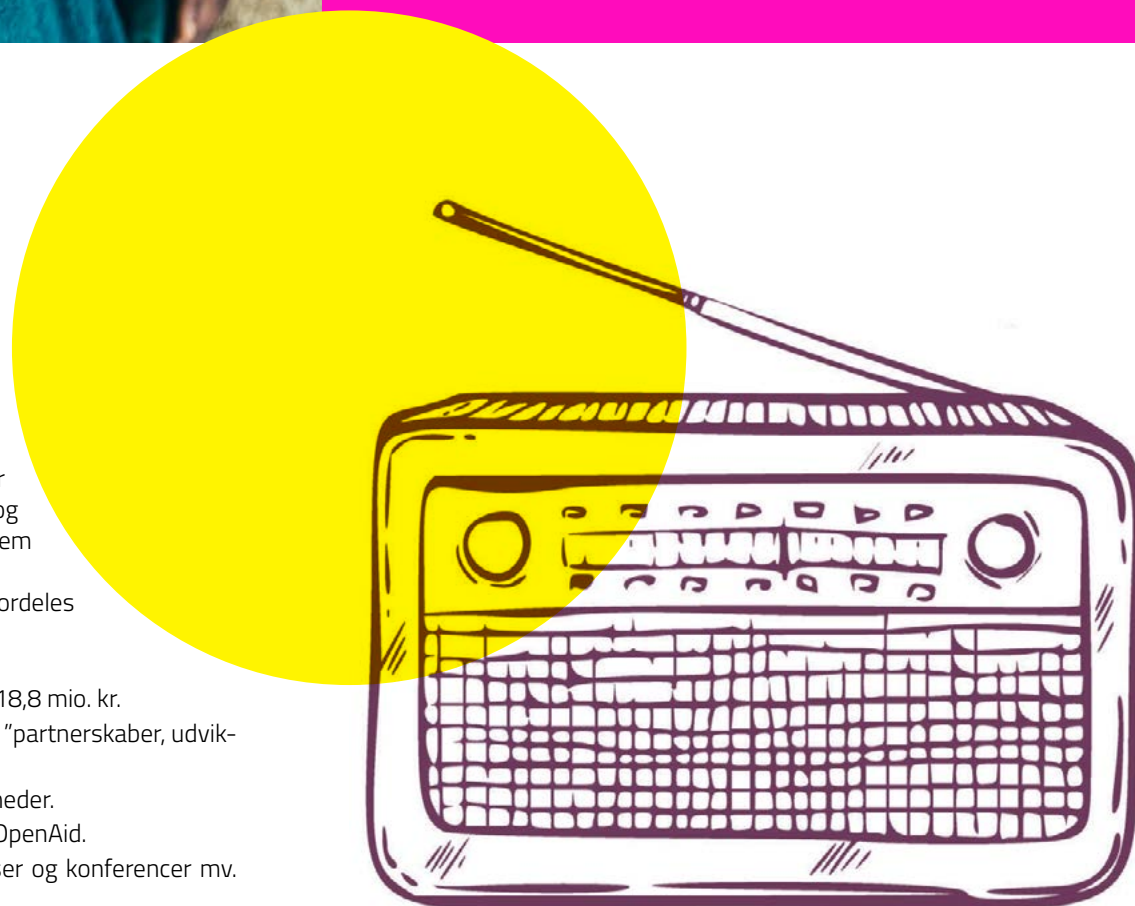
GLOBUS – Udenrigsministeriets pulje for globalt engagement, uddannelse og samarbejde 18,8 mio. kr.

Engagements- og oplysningsaktiviteter i øvrigt 14 mio. kr. Det er uspecifiserede midler til ”partnerskaber, udvikling og produktion af undervisningsmaterialer, analyser og kampagneaktiviteter mv.”

Kommunikationsplatforme for engagement 6 mio. kr., der bl.a. går til Verdens Bedste Nyheder.

Løbende kommunikation om udviklingssamarbejde 2 mio. kr. bl.a. til udvikling og drift af OpenAid.

Herudover finansieres på finanslovens punkt om oplysningsvirksomhed: Seminarer, kurser og konferencer mv. inden for udviklingsområdet med uændrede 7,5 mio. kr. og evaluering med 15 mio. kr.

Værd at holde øjemed

Finanslovsforhandlingerne

Der er ikke udsigt til, at udviklingssamarbejdet bliver et tema. Regeringen har – som sidste år – kun afsat 500 mio. kr. i forhandlingsreserve. Og den skal dække samtlige områder på finansloven.

Hvad skal afløse Udviklingspolitisk Råd?

Regeringen har sendt et lovforslag i høring, men det rummer ikke meget konkret nyt om, hvordan det nye system skal fungere.

Udviklingssamarbejde med nye lande?

Regeringen vil ikke lukke øjnene for mulighederne i nye lande. Er Danmark på vej til at indlede udviklingssamarbejde med endnu flere lande?

Hvad med Sahel?

Danmarks mangeårige udviklingssamarbejde med Niger, Burkina Faso og Mali lukker og afløses af et nyt – og meget mindre – regionalt program. Hvad bliver tilbage?

Lykkes satsningen på at mobilisere private investeringer?

Regeringens ambitioner er høje, men både de danske og internationale erfaringer er blandede. Så hvordan lykkes satsningen?

Fra klimatilpasning til grøn omstilling?

Regeringens øgede fokus på vækst og potentialer slår især igennem på klimaområdet. Kommer det til at favorisere den grønne omstilling på bekostning af klimatilpasning?

TEKST

JESPER HELDGAARD
JHELDGAARD@GMAIL.COM

DESIGN/LAYOUT

KIT HALDING/SURVIVALKIT.DK

FOTOS

UNSPLASH, PEXEL

UDGIVER

TIMBUKTU FONDEN OKTOBER 2025
WWW.TIMBUKTUFONDEN.DK

TRYK

PRINFO TREKRONER